

Pacte Nacional per a l'Educació

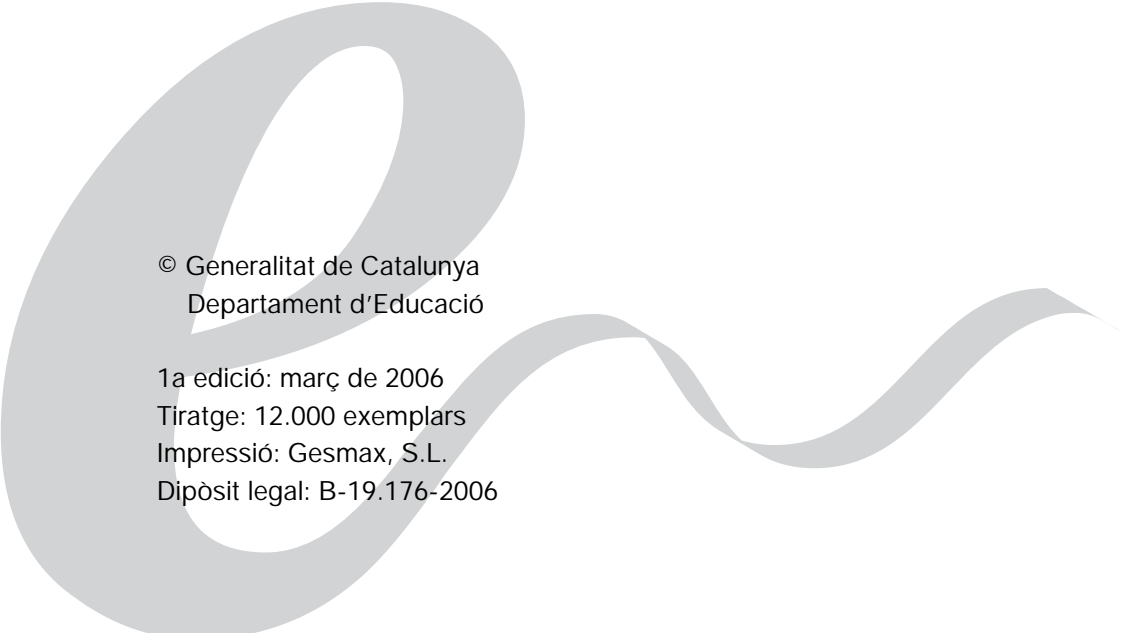
20 de març de 2006

Pacte Nacional per a l'Educació

20 de març de 2006

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

1a edició: març de 2006
Tiratge: 12.000 exemplars
Impressió: Gesmax, S.L.
Dipòsit legal: B-19.176-2006

Catalunya, un país compromès amb l'educació de qualitat

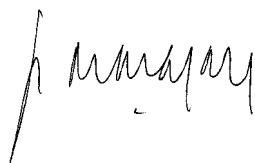
El Govern de Catalunya i vint organitzacions del món de l'educació han signat el Pacte Nacional per a l'Educació. Un fet històric que representa un compromís ferm amb tota la societat per enfortir el nostre sistema educatiu i assegurar la cohesió social i la igualtat d'oportunitats.

El Pacte Nacional per a l'Educació és un acord amb les famílies, els centres educatius, els professionals de l'educació, l'alumnat i els ajuntaments. Millorar la qualitat de l'educació és l'objectiu que compartim tots i totes.

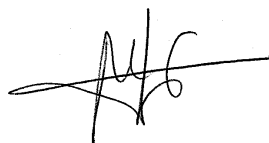
Aquest Pacte és un missatge d'optimisme a la societat catalana que demostra la importància que té l'educació per al nostre país. És l'acord més ampli mai aconseguit a Catalunya que dona estabilitat al sistema educatiu, enforteix la qualitat i representa una innovació pedagògica i organitzativa. El Pacte és, en definitiva, una oportunitat i un compromís de tota la societat que hem de saber aprofitar.

Els sotasignats ens comprometem a donar compliment als objectius del Pacte i a vetllar, per mitjà d'una Comissió de Seguiment, per l'execució i l'avaluació de les mesures consensuades.

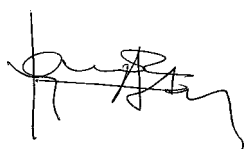
Palau de la Generalitat, Barcelona, 20 de març de 2006

MOLT HBLE. SR. PASQUAL MARAGALL I MIRA
President de la Generalitat de Catalunya

HBLE. SRA. MARTA CID I PANELLA
Consellera d'Educació de la Generalitat de Catalunya

SR. IGNASI CASALS
Agrupació Escolar Catalana (AEC)

IL·LM. SR. JOAN CARLES GARCIA
Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)

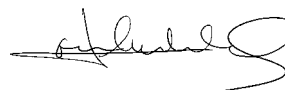
SR. JORDI RUF
Associació de Joves Estudiants de Catalunya (AJEC)

SRA. MARIA DOLORS BASSOLS
Associació Professional de Serveis Educatius
de Catalunya (APSEC)

IL·LMA. SRA. JOSEFINA CAMBRA
Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres
i en Ciències de Catalunya

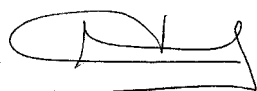
SR. JOAN COSCUBIELA
Comissions Obreres de Catalunya (CCOO)

SRA. JOSEFINA PUJOL
Federació d'Ensenyament de Comissions Obreres
de Catalunya

SR. CARLOS CAMÍ
Confederació de Centres Autònoms d'Ensenyament
de Catalunya

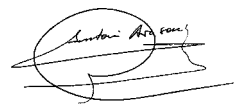
SRA. MERCÈ REY
Confederació Cristiana d'Associacions
de Pares i Mares de Catalunya

SR. JOAN JORDI ROSELL
Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes
de Catalunya (FAPAC)

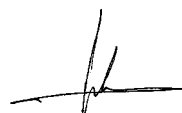
SR. ANTONIO MARCOS LÓPEZ PULIDO
Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes
d'Ensenyaments Secundaris (FAPAES)

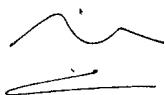
SR. ANTONI ARASANZ
Federació d'Associacions de Pares d'Escoles Lliures
(FAPEL)

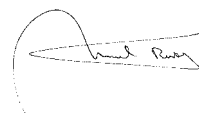
SR. JORDI TUDELA
Federació Catalana d'Associacions de Pares d'Alumnes
d'Educació Especial-Federació Catalana Pro Persones
amb Retard Mental (FECAPAE-APPS)

SR. JOSEP DIAZ
Federació Catalana de Centres d'Ensenyament

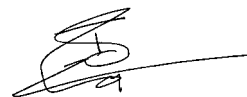
SR. RICARD AYMERICH
Federació de Moviments de Renovació Pedagògica
(FMRP)

IL·LM. SR. MANEL BUSTOS
Federació de Municipis de Catalunya (FMC)

SR. ALBERT TIERRASECA
Federació de Treballadors d'Ensenyament de la Unió
General de Treballadors de Catalunya

SR. JOSEP M. ÀLVAREZ
Unió General de Treballadors de Catalunya (UGT)

SRA. ANTÒNIA GIL
Unió Sindical Obrera de Catalunya (USOC)

SR. FRANCESC PORTALES
Federació d'Ensenyament de la Unió
Sindical Obrera de Catalunya

Introducció

En la nostra història recent, molts diversos moviments socials han fet de l'educació un dels seus principals centres d'atenció, amb nombroses experiències escolars i educatives nascudes a l'empena d'aquest interès. L'escola ha estat molt sovint vista com una oportunitat per oferir a les noves generacions de ciutadans i ciutadanes uns majors nivells de cultura i de benestar individual i col·lectiu. Així mateix, quan Catalunya ha disposat d'institucions pròpies de govern l'educació ha experimentat avenços molt notables fruit de la confluència de les polítiques educatives dels governs democràtics i de l'empenta i el compromís de la societat amb l'educació. D'altra banda, la institució escolar ha mantingut vives la llengua i les tradicions del país, molt especialment en moments de manca de llibertats democràtiques.

Fruit de tot això, avui Catalunya compta amb una molt rica experiència pedagògica i d'innovació educativa, amb un ampli i molt divers teixit associatiu i amb un conjunt plural d'iniciatives educatives que es duen a terme en nombrosos centres públics i de titularitat privada. Cal reconèixer, també, la contribució que fan els centres privats concertats per garantir l'escolarització d'amplis sectors de població, així com l'esforç que realitzen els centres educatius, especialment de la xarxa pública, per acollir en condicions de qualitat la diversitat de l'alumnat i la forta allau immigratòria que s'ha registrat en els darrers anys.

En els darrers anys, les societats desenvolupades estan vivint un procés de profunds canvis que afecten tots els àmbits de la societat i les formes de vida i de treball de les persones. La irrupció de la societat de la informació i la comunicació està canviant radicalment els fonaments de la vida econòmica i, alhora, obre un nou escenari en les relacions socials i humanes. No sols vivim una època de canvis, sinó que enfrontem el gran repte d'un canvi d'època en què apareixen amb força noves fonts de desigualtat i de fractura social. Una època que requereix dotar els ciutadans i ciutadanes d'uns sòlids fonaments educatius i formatius que els permetin fer front als nous reptes que tenim plantejats i poder afrontar amb èxit l'aprenentatge al llarg de la vida. Es tracta d'avançar cap a una major cohesió social, de manera que el nostre sistema educatiu pugui oferir oportunitats d'aprenentatge i formació adaptades a grups de destinataris en les diverses etapes de les seves vides: joves, adults, aturats o ocupats amb risc de veure disminuïdes les seves qualificacions per un procés de canvi molt ràpid.

En aquestes circumstàncies, augmenta el valor que la societat atorga a l'educació i que la situa com un dret bàsic de caràcter universal. Es considera, així, l'educació com un bé públic que cal assegurar a tothom en condicions d'igualtat, d'equitat i de justícia social. Així doncs, l'educació és vista per la societat catalana com una eina fonamental per a la construcció d'una societat plenament democràtica, socialment cohesionada i econòmicament pròspera. S'espera que el sistema educatiu català pugui donar una resposta satisfactòria a tres requeriments bàsics:

- La cohesió social i la igualtat d'oportunitats.
- L'educació ètica i ciutadana.
- La transmissió de cultura, de coneixements científics, d'eines de treball i de capacitats que permetin a les persones esdevenir autònomes mitjançant el treball i incorporar-se de ple dret a la societat.

Si bé l'escola ha perdut el monopoli quant a la transmissió de sabers, la institució escolar ocupa un espai central i privilegiat des del punt de vista de la formació integral de les noves generacions.

És ben sabut que en els darrers anys s'ha fet un esforç notable per universalitzar l'educació i garantir uns nivells de serveis bàsics en aquest àmbit. D'altra banda, s'ha mantingut una línia de concerts i convenis amb els titulars dels centres educatius privats que cobreixen una part significativa de les necessitats d'escolarització i, juntament amb els centres de titularitat pública, han contribuït a mantenir estàndards de qualitat acceptables. Malgrat això, els centres educatius s'han trobat mancats d'un model general propi que ha fet que els esforços realitzats hagin estat insuficients.

Els elements que caracteritzen el nostre sistema educatiu necessiten d'una profunda reforma estructural que permeti assumir un paper de lideratge actiu per donar resposta a les demandes de la societat actual.

Com han posat de relleu diversos estudis —entre d'altres, els realitzats pel Consell Superior de l'Avaluació, per la Inspecció d'Educació o per organismes internacionals com l'OCDE i altres entitats—, els índexs de fracàs escolar continuen essent massa elevats i encara som lluny dels estàndards europeus pel que fa a l'escolarització en educació secundària postobligatòria i als nivells d'excel·lència del sistema.

Paral·lelament, i com a conseqüència dels continus i accelerats canvis que viuen les societats com la catalana, han aparegut noves fonts de desigualtats i s'han incrementat els riscos d'exclusió entre determinats sectors socials. Així mateix, l'arribada en un curt període de temps d'alumnat procedent de la immigració ha desbordat la capacitat del sistema educatiu per entomar aquest nou repte en condicions d'equitat i d'igualtat d'oportunitats. Així, doncs, diversos indicadors mostren l'existència de diferents elements que poden posar en perill la cohesió social i provocar una creixent dualització del sistema educatiu.

A més, cal constatar que la manca de marcs de participació i col·laboració efectives dilueixen el compromís necessari entre els diferents agents que intervenen en l'educació, com poden ser ajuntaments i famílies.

Tot això requereix engegar polítiques orientades a millorar la qualitat i l'eficàcia del nostre sis-

tema educatiu, a facilitar l'accés de tothom a l'educació i a la formació permanent, a millorar el reconeixement i els estímuls professionals del professorat, tot i avançant vers una escola inclusiva i obrint l'educació i la formació a un món més ampli.

Per abordar cabalment els aspectes descrits cal donar solució a les següents qüestions:

- Resoldre les disfuncions que pot generar la doble xarxa d'oferta educativa.
- Promoure noves formes d'organització dels centres docents públics.
- Incorporar elements d'estímul a la carrera professional dels docents.
- Identificar i posar en pràctica les línies de cooperació amb les famílies.
- Identificar i posar en pràctica les línies de cooperació i coresponsabilitat amb els ajuntaments.

Assolir aquests objectius requereix, en primer lloc, del compromís del Govern per aportar al conjunt del sistema educatiu els recursos materials i de professorat necessaris. Es requereix també el compromís i el concurs de les famílies, del professorat i de la resta de professionals de l'educació, així com de l'alumnat mateix i dels mateixos centres educatius, ja siguin públics com d'iniciativa privada. Cal, també, un compromís de coresponsabilitat dels ajuntaments i de les comarques amb l'educació. I, finalment, és exigible el compromís del conjunt de la societat, amb una implicació positiva dels mitjans de comunicació. No només l'escola ha d'afrontar els reptes que té plantejats la Catalunya del segle XXI, sinó que necessita del suport i de la col·laboració del conjunt d'agents socials i institucionals per assolir allò que la societat li demana.

Amb aquesta voluntat de compromís social, el Govern de la Generalitat de Catalunya, organitzacions sindicals i empresarials varen signar, el mes de febrer de 2005, l'*Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana*. En aquest acord es feia una diagnosi per millorar la competitivitat de la nostra economia i un clar reconeixement de la importància de l'educació amb un seguit de mesures adreçades a millorar el sistema educatiu català com ara la reducció del fracàs escolar, l'obertura dels centres públics a activitats complementàries, el foment de l'anglès i les TIC en els centres educatius o la millora dels índexs d'escolarització postobligatòria, entre d'altres.

És evident, a més, que el nostre sistema educatiu reclama comptar amb l'estabilitat i la seguretat necessàries per assolir els seus objectius. Aquesta és una demanda llargament expressada per la comunitat educativa davant una percepció de canvis continus i de manca d'horitzons clars i compartits que no ha ajudat en el treball que fan els centres. Afrontar amb garanties d'èxit la reducció del fracàs escolar i la millora del rendiment de l'alumnat, en un marc d'equitat i d'igualtat d'oportunitats, necessiten d'un esforç sostingut, d'un finançament suficient que ens equipari al nostre entorn europeu i d'un marc normatiu estable que empari i potencii l'acció educativa dels centres i del professorat. En coherència amb aquests obje-

tius, el Departament d'Educació ha de vetllar perquè l'impuls de qualitat que es pretén donar a tots els centres finançats amb fons públics tingui també un impacte especialment significatiu en els centres de la seva titularitat.

Els canvis en matèria educativa sempre donen el seus fruits més a mitjà i a llarg termini que no pas de manera immediata. Ara bé, perquè aquests canvis fructifiquin i no perdin força han de comptar amb el consens i el compromís de la societat, de la comunitat educativa i, de manera molt especial, del professorat que és qui ha de posar-los en pràctica en els centres educatius. Cal remarcar que el treball i la professionalitat del professorat han fet possible els grans canvis pedagògics i una millora significativa de l'educació. L'existència d'un professorat compromès amb l'educació i amb el desenvolupament humà i social del país ha estat un element que singularitza, des de fa temps, l'educació catalana.

L'impuls i la recerca de la qualitat educativa han d'acompanyar-se, també, amb instruments precisos d'avaluació del sistema educatiu. L'avaluació en el seu conjunt ha de permetre un millor coneixement del servei públic de l'educació, ha d'orientar la presa de decisions per a la seva millora i permetre la rendició de comptes. Els diferents estudis i recerques d'avaluació han de permetre obtenir dades de context, de recursos, de processos i de resultats, de manera que puguin fornir informació per a un sistema d'indicadors d'educació que possibiliti conèixer el conjunt de dades més significatives del sistema, la seva interrelació i la seva evolució al llarg del temps, així com també la comparació amb altres sistemes educatius del nostre entorn.

Com succeeix amb totes aquelles altres grans qüestions que afecten la vida dels ciutadans i ciutadanes, cal entendre l'educació com quelcom estratègic, com un assumpte de país que exigeix el màxim consens social i polític a fi de disposar del marc d'estabilitat que li és necessari per al seu desenvolupament.

En un context general de canvis legislatius de gran transcendència per al futur del nostre país, el present Pacte vol fer explícits el conjunt de compromisos que adquireixen el Govern i els agents socials per impulsar un canvi rellevant del nostre sistema educatiu, així com fornir d'uns sòlids fonaments la futura llei catalana d'educació, de manera que sigui possible oferir a la ciutadania un marc estable que doni coherència al conjunt del sistema educatiu. Es té la convicció que aquests objectius sols es poden aconseguir per mitjà d'un instrument de fort valor polític i de definició de voluntat col·lectiva, en el qual el valor principal sigui el compromís de les entitats, institucions, agents i actors del món educatiu, així com de les diverses administracions públiques.

El Govern i els agents socials signants coincideixen a assenyalar que el desplegament de la nova llei catalana d'educació haurà de basar-se, entre altres, en els aspectes següents que són cabdals per a l'assoliment dels seus objectius:

a) El desplegament d'un projecte educatiu de Catalunya, que expliciti les grans línies estratègiques de l'educació per al país, afavorint la concreció successiva de projectes educatius territorials i de projectes educatius de centre, fidels tant a les línies estratègiques dels projectes educatius que els emmarquen com a les necessitats i característiques dels respectius territoris i comunitats educatives.

b) La implantació de la cultura de l'avaluació en el conjunt del sistema educatiu, que permeti un millor coneixement del seu funcionament i dels resultats. Aquesta cultura s'ha de veure afavorida per un pla global i coherent d'actuacions que avaluen en diferents àmbits.

c) El desenvolupament de l'exercici democràtic i responsable de l'autonomia de centre.

d) Una planificació de les necessitats educatives territorialment equilibrada i que emmarqui en el servei educatiu d'interès públic la totalitat de centres sostinguts amb fons públics, de manera que aquest es presti en un marc que garanteixi la integració de tot l'alumnat, la igualtat d'oportunitats i la llibertat d'ensenyament, que inclou el respecte al dret que assisteix als pares i mares que els seus fills i filles rebin l'educació que vagi d'acord amb llurs conviccions, i adquirir així les connotacions pròpies d'un servei d'utilitat pública.

e) El reconeixement social de la funció docent del professorat.

f) El reconeixement del paper fonamental de les famílies en el procés educatiu i potenciar la seva participació en la vida escolar.

g) L'acostament de les decisions al territori i als ciutadans i ciutadanes, impulsant la descentralització i la coresponsabilització dels ajuntaments, d'acord amb els principis de subsidiaritat i autonomia municipal.

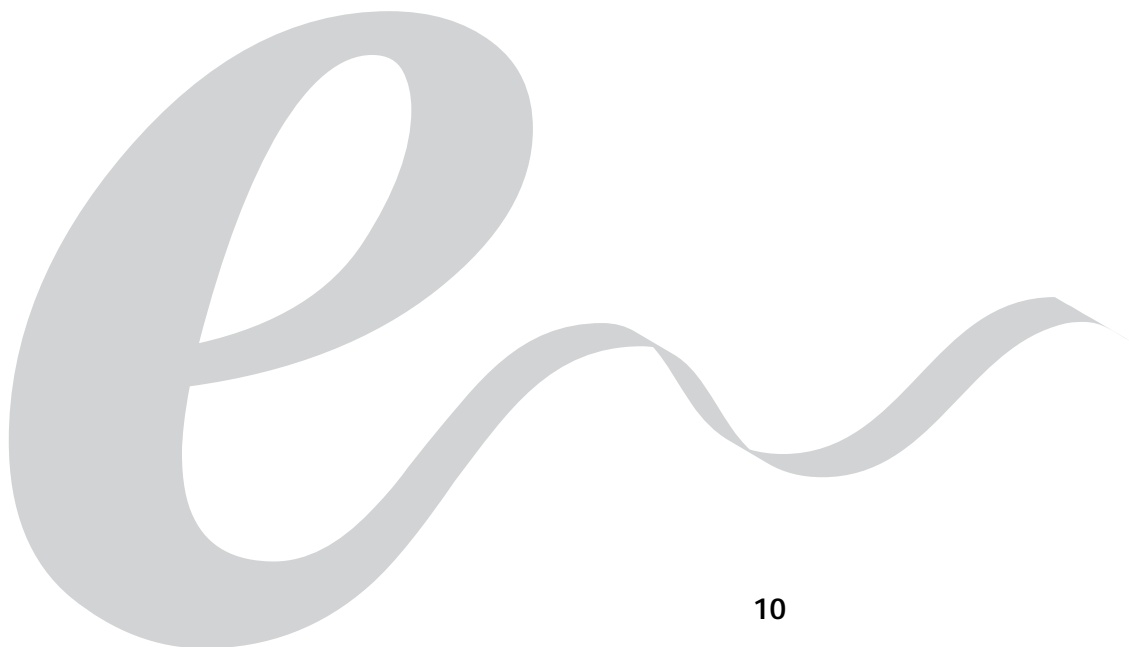
h) El respecte als drets i deures que es deriven de la Constitució, l'Estatut d'autonomia i la legislació vigent.

Els currículums no formen part del contingut d'aquest Pacte, tot i que una reflexió crítica sobre l'educació no pot donar-se per acabada sense fer-hi referència. Per això, el Govern i els agents socials consideren necessari obrir el diàleg i la participació a l'entorn dels nous plantejaments curriculars.

El present document està estructurat segons els cinc àmbits d'acord previstos en l'"Acord per un govern catalanista i d'esquerres a la Generalitat de Catalunya" i en el document inicial dels grups d'experts "Idees per al debat" del Pacte Nacional per l'Educació, amb el següent ordre:

- Acords relatius a les famílies, perquè són els primers responsables de l'educació dels infants i joves.
- Acords relatius a les escoles finançades amb fons públics, perquè col·laborin a bastir un veritable servei públic d'educació.
- Acords relatius als ajuntaments, perquè per la seva naturalesa territorial aporten un valor de proximitat al sistema educatiu.
- Acords relatius al professorat, perquè és l'element fonamental per obtenir un sistema educatiu de qualitat.
- Acords relatius a la gestió autònoma i eficaç dels centres educatius públics, perquè aporta un valor incalculable a la qualitat del sistema educatiu.

S'ha considerat oportú incloure un apartat de caràcter general amb tres qüestions bàsiques per al desenvolupament del Pacte Nacional per l'Educació, com són el compromís per incrementar progressivament la despesa pública en educació, l'elaboració pel Govern d'un projecte de llei catalana d'educació i la constitució d'una comissió de seguiment. Finalment, s'inclou com a annex la Memòria Econòmica per al període 2006-2009 que fixa el compromís de finançament que assumeix el Govern de la Generalitat de Catalunya amb relació a les mesures acordades per les parts signants del Pacte Nacional per l'Educació i que requereixen d'una assignació pressupostària.

I. Aspectes generals

Al llarg del debat públic sobre el Pacte Nacional per l'Educació i en el procés mateix de negociació del seu contingut concret, l'increment de la despesa pública en educació i la redacció d'una llei educativa pròpia han estat dues de les qüestions plantejades com a molt necessàries per donar un impuls de qualitat i confiança al nostre sistema educatiu. Per últim, la complexitat del Pacte Nacional per l'Educació i la necessitat d'establir un calendari ampli d'aplicació recomanen crear una Comissió de Seguiment que vetlli per l'execució de les mesures acordades.

Per tot això:

- El Govern i els agents socials coincideixen a assenyalar que l'educació és un factor clau per a una formació integral de les noves generacions i, en conseqüència, per al progrés econòmic i social de Catalunya. Així, el Pacte Nacional per l'Educació expressa l'acord bàsic assolit pels agents socials i el Govern, amb el qual es pretén donar un impuls de confiança i estabilitat al nostre sistema educatiu.

Els nous reptes educatius i socials que ha d'afrontar la societat catalana requereixen un ambiciós conjunt de mesures que han de comptar amb el més ampli consens social i que han de permetre situar l'educació del nostre país entre les més avançades d'Europa. Per fer-ho possible, el Govern incrementarà progressivament els recursos econòmics destinats a l'educació, amb l'objectiu d'assolir en un termini de sis anys una convergència amb l'esforç de finançament públic que realitzen de mitjana els països del nostre entorn i que es situa al voltant del 6% del PIB.

- El Govern i els agents socials consideren necessari elaborar una llei catalana d'educació que desenvolupi les competències que en matèria educativa confereix l'Estatut d'autonomia a la Generalitat de Catalunya i que singularitzi el nostre sistema educatiu, millori la seva qualitat i el doti de la suficient estabilitat per assolir els seus objectius. Amb aquesta finalitat, i durant la present legislatura, el Govern presentarà al Parlament de Catalunya un projecte de llei catalana d'educació.

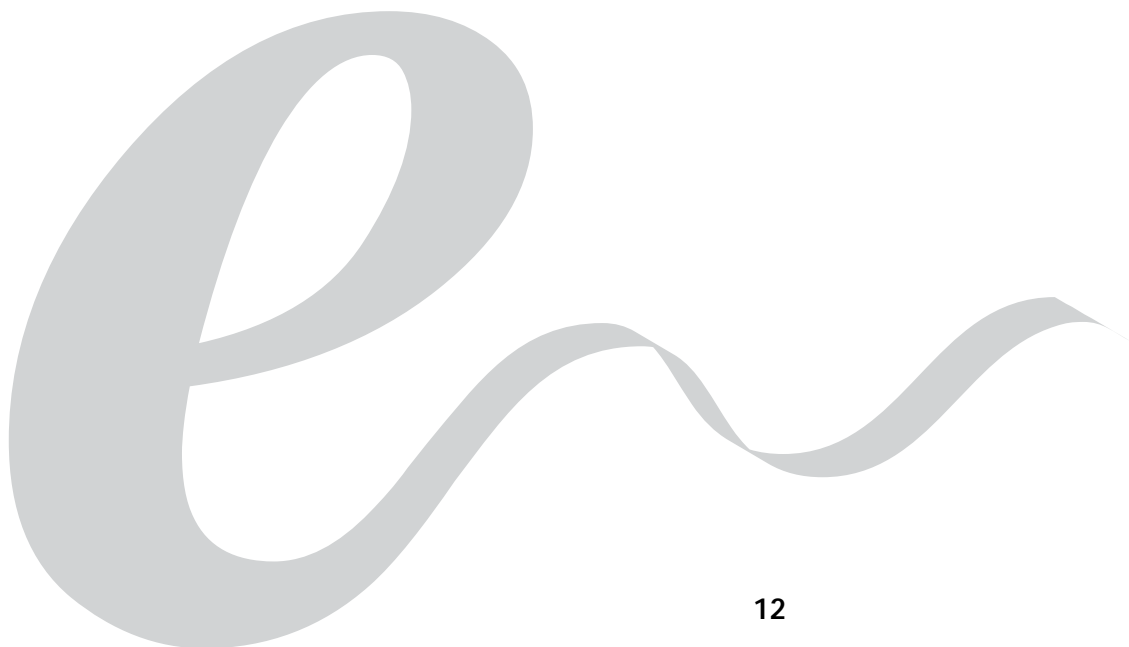
- Els signants de l'Acord consideren necessari crear una Comissió de Seguiment que tindrà com a objectius:

- Vetllar pel compliment de les propostes contingudes en el Pacte i fer-ne el seguiment i les propostes pressupostaries que escaiguin.
- Desenvolupar aquelles propostes que, no havent-se pogut concretar en aquest Pacte, es consideren rellevants per incorporar-les successivament.
- Preveure noves iniciatives que puguin enriquir el contingut del Pacte per tal de millorar-lo i actualitzar-lo de manera contínua.

La Comissió de Seguiment estarà integrada per representants de l'Administració i representants de les organitzacions i entitats signants. La presidirà la consellera d'Educació, que podrà delegar en un representant del Departament d'Educació.

La Comissió de Seguiment serà assistida per una secretaria tècnica facilitada pel Departament d'Educació. Es reunirà tantes vegades com sigui necessari per al compliment dels seus objectius i, si més no, un cop al trimestre.

A proposta de la Comissió de Seguiment, es podran crear comissions de treball específiques en matèries del Pacte que incorporaran les parts signants i els representants del Departament d'Educació. Podran incorporar, quan es consideri necessari, experts externs. Aquestes comissions elevaran les seves propostes a la Comissió de Seguiment.

II. Famílies i educació

L'establiment d'acords en matèria educativa implica necessàriament incorporar les famílies i destacar la seva importància com a primera instància socialitzadora de la infància. Nogensmenys, és obligat prendre en consideració els canvis en les estructures familiars que han tingut lloc com a conseqüència del desenvolupament social i dels fluxos migratoris. La diversitat de models familiars existents afegeixen un plus de complexitat al concepte tradicional de família. En aquest sentit, sembla més adient parlar de famílies i tenir-les en compte des de la seva diversitat.

Les noves necessitats educatives requereixen solucions molt més complexes que exigeixen un esforç col·lectiu i compartit dels diferents sectors socials, que s'hauria de poder recolzar sobre decisions polítiques i pressupostàries. Entre d'altres, cal destacar la creixent necessitat de conciliar la vida familiar amb la vida laboral i social. Es tracta d'una qüestió que ha de merèixer l'atenció del conjunt de les organitzacions empresarials i socials, així com de les institucions públiques, de manera que la solució del problema no es faci recaure en exclusiva en la institució escolar. En aquest sentit, el paper del territori, de les entitats i institucions que l'integren és fonamental.

L'educació, entre les seves finalitats, persegueix el ple desenvolupament de les capacitats individuals de cada alumne. És molt difícil aconseguir aquest objectiu sense l'esforç personal de cada alumne, fruit d'una actitud responsable i compromesa amb la pròpia formació. La responsabilitat de l'èxit escolar de tot l'alumnat no només recau sobre cada alumne individualment considerat, sinó també sobre les seves famílies, el professorat, els centres educatius, les administracions educatives i, en darrera instància, sobre el conjunt de la societat. Cal, doncs, l'esforç i la contribució responsable de tots i cadascun dels membres de la comunitat educativa. Les famílies han de col·laborar i comprometre's amb el treball quotidià dels seus fills i filles i amb la vida del centre educatiu. Al seu torn, els centres i el professorat hauran d'esforçar-se per construir entorns d'aprenentatge acollidors, rics i exigents.

La participació de l'alumnat és un element fonamental perquè millorin els processos educatius. Un bon clima de convivència és també fonamental per la bona marxa dels centres. Per ajudar a assolir-los és imprescindible la implicació i el consens de tots els agents que intervenen en el centre.

L'acció de les famílies sobre els processos educatius dels seus fills i filles té una gran transcendència en les etapes inicials i al llarg de l'educació obligatòria, per això cal potenciar i assegurar la relació entre famílies i centre educatiu amb la finalitat que llur acció educativa sigui complementària i es reforci mútuament.

És, doncs, necessari promoure la relació recíproca entre les famílies —tant en la seva dimensió individual com col·lectiva— i la institució escolar, amb la finalitat de construir i com-

partir projectes educatius assumits per tota la comunitat escolar. L'establiment d'aquests compromisos requereix que s'obrin vies efectives de participació i es delimitin les responsabilitats.

Catalunya compta amb un molt ric teixit social construït al voltant de l'educació; les associacions de mares i pares d'alumnes o les entitats de lleure adreçades a infants i joves són una realitat viva al nostre país. La pràctica totalitat de centres educatius de Catalunya compten amb una associació de mares i pares d'alumnes (AMPA). La seva col·laboració en la vida i les activitats dels centres educatius, així com el seu paper com a entitat que promou la participació efectiva de les famílies en l'educació són factors que han influït molt positivament en el desenvolupament del conjunt del sistema educatiu i li aporten qualitat. Igualment, les entitats de lleure educatiu —algunes amb una molt dilatada trajectòria— han aportat la seva experiència.

Així mateix, cal obrir l'educació a l'entorn escolar i considerar les activitats educatives més enllà de l'horari lectiu. Com ja s'ha dit, l'educació dels infants i dels joves, dels futurs ciutadans i ciutadanes, ha de comptar també amb el suport de l'entorn. Els projectes educatius de ciutat i territorial són un valuós instrument per ajudar a construir una societat veritablement educadora.

El Govern i els agents socials consideren necessari que la futura llei catalana d'educació consideri, també, aquestes qüestions i ofereixi un marc normatiu que les empari i potenciï. Cal, doncs, crear les condicions per a una millor i més gran participació de la comunitat escolar en la vida dels centres, per incorporar i comprometre el conjunt de la societat i les seves entitats i institucions amb l'educació.

Acords relatius a les famílies i educació

1. Els principis

Les famílies són la primera instància socialitzadora de la infància i la seva acció sobre els processos educatius dels fills i filles és fonamental. L'escola pot complementar la feina de la família, però mai no podrà substituir-la. Les relacions entre la institució escolar i la família i la seva acció educativa han de ser complementàries i reforçar-se mútuament i han d'emparar l'esforç dels estudiants.

2. La dimensió individual de la participació de les famílies a l'escola

- **Garantir a les famílies una adequada informació dels centres educatius.** El Govern i els agents socials consideren que la transparència i la rendició de comptes són dues qües-

tions essencials que han de caracteritzar les actuacions de tots centres que presten el servei públic educatiu. La participació i la coresponsabilització que es pretén de les famílies així com el respecte als seus drets requereix que aquestes tinguin una adequada informació del centre, de les seves característiques, definides en el seu projecte educatiu, i del seu funcionament intern, així com dels serveis complementaris que ofereix i del seu cost.

- **Compromís de les famílies amb l'educació i establiment de protocols de cooperació entre famílies i centres educatius.** El dret d'infants i joves a l'educació comporta, en primera instància, l'obligació de les famílies a donar el suport necessari a llurs fills i filles. El compromís de les famílies amb l'escolarització i amb l'evolució dels seus fills i filles requereix, també, de la seva participació en la vida escolar. Amb la finalitat d'arribar a acords educatius amb les famílies, també és necessari que els centres estableixin protocols de cooperació adreçats a les famílies, en especial quan aquestes s'incorporen per primera vegada al centre.

- **Compromís dels centres educatius amb les famílies.** La millora de l'acció tutorial i una major coresponsabilitat educativa fan necessari situar l'atenció a les famílies com un factor de millora qualitativa del sistema educatiu. En aquest sentit, el Departament d'Educació, a través de la normativa corresponent, haurà de preveure que els centres i el professorat puguin oferir assessorament i una adequada atenció a les famílies amb la finalitat que aquestes puguin compartir amb els professionals l'evolució educativa de llurs fills i filles i establir canals eficaços de comunicació i intercanvi. Aquest compromís s'ha de reflectir en la presa d'acords concrets que comprometin família i escola.

- **Respecte al projecte educatiu dels centres.** Les famílies i l'alumnat escolaritzat en un centre del servei públic educatiu hauran de respectar el seu projecte educatiu, encara que no el comparteixin totalment.

- **Compatibilitat de l'activitat laboral amb les obligacions educatives de les famílies.** El Govern i les organitzacions patronals i sindicals han de promoure la regulació de permisos laborals per als treballadors i treballadores amb fills i filles en edat escolar, així com altres beneficis socials, que permetin fer compatibles l'activitat laboral amb les obligacions educatives de les famílies.

3. La dimensió col·lectiva de la participació de les famílies a l'escola: les associacions de mares i pares d'alumnes

- **Reconeixement del paper de les AMPA com a associacions d'utilitat pública.** Al nostre país les associacions de mares i pares d'alumnes són unes entitats que han fet i continuen fent una inestimable aportació qualitativa al sistema educatiu. Les AMPA són una important via de participació de les famílies i sovint el seu compromís les ha portat a assumir la gestió

de determinats serveis i activitats complementàries i extraescolars. En el marc de la llei catalana d'educació el Govern impulsarà el reconeixement del paper de les AMPA com a associacions d'utilitat pública i promourà mesures fiscals i de suport a la seva tasca. Així mateix, el Govern impulsarà aquelles mesures que facilitin a les federacions i confederacions d'AMPA atendre adequadament els compromisos derivats de la seva representació institucional.

- **Incloure el grau de participació de les AMPA a l'avaluació dels centres educatius.** El centres i el territori han de fomentar i promoure la participació activa de les famílies en les AMPA, i el grau de participació ha de ser també objecte d'avaluació dels centres educatius.

- **Establiment de canals estables d'interlocució entre les federacions d'AMPA i l'Administració educativa.** Per tal de donar un nou impuls a la relació i entesa entre les federacions i confederacions que agrupen les AMPA i l'Administració educativa es requereix que es pugui disposar de canals estables d'interlocució. Amb aquesta finalitat, el Departament d'Educació designarà un responsable de les relacions amb les federacions i confederacions d'AMPA.

- **Suport i assessorament a les activitats formatives organitzades per les federacions d'AMPA.** La participació i la coresponsabilitat en educació requereixen, entre altres, instruments de formació i d'espais de debat conjunt de la comunitat educativa dels centres i del seu entorn. Amb la finalitat de potenciar i afavorir una participació real, efectiva i de qualitat de les famílies en l'educació dels seus fills i filles i en la vida dels centres educatius, el Departament d'Educació continuarà donant el seu suport i assessorament a les activitats formatives organitzades per les diverses federacions d'AMPA i, en concret, a les escoles de pares.

- **Formació específica adreçada al professorat per millorar les relacions amb les famílies.** Així mateix i d'acord amb allò que estableixi el Pla Marc de Formació Permanent 2005-2010 i els acords de formació permanent amb l'escola concertada, es preveurà una formació específica adreçada a donar al professorat la capacitat necessària per millorar les relacions amb les famílies.

4. La participació des de la dimensió del consell escolar de centre

- **Promoure una gestió democràtica i responsable dels centres educatius.** El Govern i els agents socials consideren que una gestió democràtica i responsable dels centres públics és compatible amb una atribució clara de responsabilitats i una delimitació de les funcions encomanades als diferents òrgans de participació. La futura llei catalana d'educació haurà de definir els diferents òrgans de govern dels centres educatius, així com delimitar les seves funcions. En aquest sentit, el consell escolar de centre s'haurà de definir com a òrgan de govern, participació, trobada i diàleg de les iniciatives de la comunitat educativa, de participa-

ció i control en l'admissió d'alumnes i de control de la gestió, que correspon a la direcció i a l'equip directiu d'acord, en tot cas, amb el que determini la normativa bàsica vigent.

5. La participació de l'alumnat

• **Promoure la participació de l'alumnat en la vida dels centres com a factor de millora qualitativa del sistema educatiu.** El Govern i els agents socials consideren que la participació de l'alumnat en la vida dels centres és un factor de millora qualitativa del sistema educatiu. D'una part, aquesta participació de l'alumnat aporta una major cohesió de tota la comunitat educativa del centre i, de l'altra, afavoreix el compromís de l'alumnat amb la pròpia formació i potencia l'educació en valors i el desenvolupament de determinades habilitats socials com són la coresponsabilitat, l'organització o el treball en equip. El Departament d'Educació promourà estratègies que, atenent l'edat de l'alumnat, facilitin aquesta participació al llarg de tota la seva escolaritat. Amb aquesta finalitat i especialment en l'educació secundària, es reconeixerà la figura del delegat o delegada de classe i del conseller o consellera escolar, així com altres fórmules que afavoreixin una major participació i compromís dels estudiants, tant pel que fa a les activitats lectives del centre com en aquelles altres adreçades a afavorir un bon clima de convivència entre els membres de la comunitat educativa, com ara les tutories entre iguals, les tasques de mediació i els consells d'alumnes o les juntes de delegats i delegades.

• **Regulació de les reunions de delegats i delegades d'alumnes.** En el marc de la regulació general dels drets i deures de l'alumnat, el Departament d'Educació promourà la seva participació activa en els centres i facilitarà la seva representació, amb aquesta finalitat regularà també les reunions dels delegats i delegades de classe.

• **Promoció de les associacions d'estudiants i simplificació dels tràmits de constitució i gestió.** En el marc d'una societat democràtica, l'associacionisme estudiantil esdevé una escola d'educació cívica i de participació democràtica dels estudiants. El Departament d'Educació promourà, d'acord amb les entitats i organitzacions signants, mesures per impulsar les associacions estudiantils i simplificar els tràmits de constitució i gestió quotidiana.

Així mateix, l'Administració educativa designarà un responsable de les relacions amb les organitzacions d'estudiants a fi d'establir canals estables d'interlocució.

6. L'escola i les necessitats horàries i de serveis de les famílies

• **Col·laboració en la conciliació de la vida laboral i la familiar.** Amb la finalitat de col·laborar en la conciliació de la vida laboral i la familiar i amb el personal degudament qualificat per

a aquestes activitats, es promourà que els centres que presten el servei públic educatiu puguin oferir:

– **El servei d'acollida matinal.**

– **L'obertura de centres educatius.** Obertura del centre a primers de setembre, a finals de juny i, si cal, el mes de juliol perquè es puguin dur a terme activitats socioeducatives.

L'Administració educativa i les AMPA han de vetllar perquè el temps diari de permanència de l'alumnat als centres es regeixi per criteris de racionalitat educativa.

• **Participació d'ajuntaments, AMPA i famílies en la planificació de les activitats més enllà de l'horari lectiu.** Les activitats que els centres ofereixen a l'alumnat més enllà de l'horari lectiu han adquirit una gran importància pel gran nombre de centres que les ofereixen. Cal destacar que aquestes activitats complementen el treball educatiu dels centres i suposen una part important del desenvolupament integral de l'alumnat. En aquest sentit, els ajuntaments participaran en la planificació d'aquestes activitats, mitjançant el compromís de les AMPA i la participació de les famílies, per tal d'aconseguir que tots els centres educatius ofereixin aquestes activitats educatives a l'alumnat, vetllant en tot moment perquè cap infant pugui quedar-ne exclòs.

• **Ajuts a la participació en activitats més enllà de l'horari lectiu.** El Departament d'Educació establirà una línia d'ajuts per garantir la participació de l'alumnat de famílies amb menys recursos, amb aquesta finalitat ha de destinar una partida específica perquè els ajuntaments, en col·laboració de les AMPA o dels centres, puguin implantar aquests serveis. Al seu torn, les famílies han de participar en el finançament d'aquestes activitats.

• **Convenis amb ajuntaments per garantir serveis socioeducatius en centres educatius situats en zones socialment desfavorides.** En el cas d'aquells centres educatius ubicats en zones socialment desfavorides i amb majors dificultats per a implantar aquests serveis a les famílies, aquests han de ser promoguts pel Departament d'Educació mitjançant convenis amb els ajuntaments i amb la col·laboració dels agents socials del territori.

• **Regulació de les activitats socioeducatives i extraescolars.** Les han de realitzar professionals especialitzats. El Govern, després de la consulta prèvia als ajuntaments i als agents socials, ha de procedir a regular legalment les condicions de prestació d'aquests serveis a les famílies, els perfils professionals de les persones que els prestin i les condicions socioeducatives de les activitats. La normativa ha d'entrar en vigor a l'inici del curs 2007-2008. Així mateix, promourà plans específics de formació per tal que l'organització i el funcionament dels serveis a les famílies es realitzin en condicions d'igualtat.

- **Increment de les beques per menjador escolar d'un 100% en 4 anys.** Com a mesura de compensació de les desigualtats socials i per donar resposta a l'augment de la població en situació socioeconòmica desafavorida, s'han d'incrementar progressivament aquests ajuts a l'alumnat que compleixi els requisits establerts i escolaritzat en centres educatius finançats amb fons públics.

- **Generalització del Programa cooperatiu per a la reutilització dels llibres de text.** L'adquisició de llibres de text suposa per a les famílies amb fills i filles escolaritzats en les etapes obligatòries una despesa important. A més, la major complexitat que avui presenten els processos educatius ha incrementat de manera significativa les despeses derivades de l'escolarització que han d'afrontar les famílies. D'altra banda, les polítiques compensatòries no han assolit plenament els seus objectius i s'han quedat molt per sota de les creixents necessitats socials. Es requereix des dels poders públics impulsar mesures concretes d'equitat educativa que garanteixin la igualtat d'oportunitats en el marc d'un sistema educatiu de qualitat. Aquestes mesures han de ser compatibles amb aportacions de les famílies i han d'assegurar la gratuïtat efectiva per a aquelles que disposen de menys recursos econòmics.

7. Horari, jornada i calendari escolar

- **Equivalència de tots els centres del servei públic educatiu en relació amb l'horari, la jornada i el calendari escolar.** El Govern i els agents socials reconeixen les limitacions que hi ha per fer una distribució més racional dels dies lectius atesa l'estreta vinculació que hi ha entre els calendaris escolar de l'alumnat i laboral de les famílies. Tots els centres que presten el servei públic educatiu tindran un marc equivalent quant a horari, jornada i calendari escolar. El total de dies lectius anuals ha de ser el mateix per a tots aquests centres i es fixarà entre 175 i 178 dies. Així mateix, s'ha de vetllar perquè l'horari lectiu i de temps de migdia de l'alumnat es regeixi per la racionalitat educativa i evitar que la jornada escolar tingui una durada excessiva.

El calendari escolar podrà adaptar-se a les característiques de cada territori. S'assegurarà que abans de l'inici i després de l'acabament de cada curs escolar hi haurà, necessàriament, un temps suficient destinat a les tasques de preparació i revisió del curs per part dels equips docents.

El Departament d'Educació promourà que els centres puguin romandre oberts a primers de setembre, a finals de juny i, si cal, durant el mes de juliol perquè es puguin dur a terme activitats socioeducatives de qualitat a càrrec de professionals degudament qualificats per a aquestes activitats. Així mateix, impulsarà aquestes activitats través de convenis amb els ajuntaments.

e

III. El servei públic educatiu

Com s'ha dit a bastament, els profunds i continuats canvis que experimenten les societats com la nostra tenen un important impacte en l'educació. Avui, juntament amb un innegable progrés social, apareixen noves causes de desigualtat i nous riscos d'exclusió. En aquest context, el sistema educatiu ha d'atendre nous requeriments i veu refermat el seu paper com a instrument de progrés de les persones i de cohesió social. Cal, doncs, que les polítiques educatives s'adrecin no només a assegurar la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació, sinó que també garanteixin aquesta igualtat en tot el que fa referència a les condicions d'escolarització i als resultats. Es tracta de bastir un sistema educatiu gratuït en les seves prestacions bàsiques i de qualitat que compti amb la confiança de la ciutadania i que, en un marc de llibertat d'ensenyament, assegurui la igualtat d'oportunitats, l'equitat, l'equilibri territorial i la cohesió social. Un sistema educatiu que faci possible el desenvolupament intel·lectual, personal i social de tot l'alumnat.

Per diverses raons, un dels trets que caracteritzen el nostre sistema educatiu és la concurrència, juntament amb els centres educatius públics, d'una àmplia xarxa de centres de titularitat privada que, aollits al règim de concert, han demostrat una inequívoca voluntat social en la prestació del servei educatiu. Aquests centres privats, a més, aporten al nostre sistema una dilatada trajectòria i un destacat nivell de pluralisme i diversitat.

Amb la finalitat de permetre satisfer les necessitats socials que es pretén atendre a través del sistema educatiu, el servei públic educatiu esdevé el marc on es concreta aquesta concurrència entre l'escola pública i l'escola privada de caràcter social. Només des d'una concepció social i de qualitat del servei educatiu d'interès públic pot ser possible crear les condicions perquè la igualtat d'oportunitats i la llibertat esdevinguin reals i efectives.

El Govern i els agents socials consideren que avui és possible construir un servei públic educatiu que empari la totalitat de centres sostinguts amb fons públics i els ofereixi un marc d'estabilitat i seguretat. En aquest sentit, la llei catalana d'educació esdevé una oportunitat per consolidar un projecte educatiu de país que garanteixi el dret a l'educació de tots els ciutadans i de totes les ciutadanes i que, prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la justícia social, els ofereixi una educació gratuïta i de qualitat. Així, el servei públic educatiu, entès com a servei d'interès general, ha de permetre que tots els centres sostinguts amb fons públics treballin junts amb uns objectius compartits, des de la cooperació i la coresponsabilitat, tot respectant la naturalesa jurídica de les diverses institucions que el presten.

Per garantir el dret a una educació de qualitat per a tota la ciutadania es requereix necessàriament d'una acurada planificació de les necessitats educatives. Des del punt de vista de la planificació, el sistema educatiu ha de donar resposta a noves necessitats educatives i als importants canvis demogràfics que experimenta la societat catalana. Així mateix, la planifi-

cació ha de vetllar també per garantir l'equilibri territorial, l'equitat i la cohesió social. Es fa necessari, doncs, integrar dins de la planificació general l'oferta de llocs escolars gratuïts, ja sigui en centres públics com en centres privats concertats, de tal manera que atengui a una distribució adequada i equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques i faciliti la integració de la població procedent de la immigració i que, alhora, tingui en compte el dret de les famílies per triar el tipus de formació que desitgen per als seus fills i filles.

Correspon als poders públics la responsabilitat de la planificació. Com també correspon a l'Administració educativa el control i l'avaluació del servei públic d'educació. Aquesta responsabilitat es refereix tant als centres concertats com als centres públics i ha de vetllar, també, per la pluralitat del servei educatiu d'interès públic i impulsar el desenvolupament de l'autonomia de centre.

El Govern i els agents socials consideren que la llibertat d'ensenyament i el servei públic educatiu són dos elements centrals i no excloents del sistema educatiu que es pretén per a la Catalunya del segle XXI. La política de concertació educativa es basa en la llibertat que tenen els centres privats per cooperar en la satisfacció de les necessitats socials que es pretén atendre a través del sistema educatiu. Una cooperació i una coresponsabilitat que han de permetre construir un servei educatiu d'utilitat pública, integrat per tots els centres que, compartint un mateix compromís social i educatiu, són finançats amb fons públics i participen d'una voluntat comuna de servei a la societat. Uns centres —tant públics com privats— ben dotats i de qualitat, tots ells sotmesos als mateixos drets i deures en la prestació pública del servei i compromesos a afrontar els reptes socials i educatius que avui es plantegen en la societat catalana.

Acords relatius al servei públic educatiu

1. Definició

Per servei públic educatiu entenem el servei de l'educació escolar considerat com un servei essencial de la comunitat, destinat a fer que l'educació escolar sigui accessible a tothom, sense distinció de cap classe, en condicions d'igualtat d'oportunitats, amb la garantia de regularitat i continuïtat, i amb l'adaptació progressiva als canvis socials. El servei públic educatiu pot ser prestat pels poders públics i per la iniciativa social, com a garantia dels drets fonamentals dels ciutadans i de la llibertat d'ensenyament.

El concepte de servei públic educatiu que s'estableix per a aquest Pacte s'entén equivalent al model educatiu d'interès públic que es determina en el projecte d'Estatut d'autonomia.

2. Desplegament del servei públic educatiu

• **El servei públic educatiu com a marc per a la igualtat d'oportunitats i la llibertat d'ensenyament.** Aquest servei estarà integrat pels centres públics i pels centres privats concertats amb la finalitat de satisfer el dret a l'educació dels ciutadans i ciutadanes i atendre totes les necessitats educatives que té plantejades la societat catalana en un marc d'igualtat d'oportunitats i de llibertat d'ensenyament. L'Administració educativa i les administracions locals, com a titulars dels centres públics, i les titularitats dels centres privats implicats en la prestació del servei públic educatiu, es comprometen que el caràcter específic de cada centre garanteixi que la seva acció educativa pugui ser vàlida, per un costat, a qualsevol família, en el respecte a la lliure elecció d'escola, i per un altre, a qualsevol alumne o alumna, sense que en cap centre es produeixi cap tipus de selecció de l'alumnat.

• **Harmonització dels horaris, jornades i calendaris.** El Govern i els agents socials assoliran els acords necessaris per establir progressivament en l'educació bàsica un marc equivalent quant a horari, jornada i calendari en tots els centres que presten el servei educatiu d'interès públic, tal com s'expressen en el punt 7 relatiu a "famílies i educació" del present Pacte. En l'educació primària, la prestació del servei públic educatiu es referirà a les 30 hores setmanals en tots els centres que el prestin, de les quals 25 hores s'utilitzaran per al desenvolupament del currículum i les altres 5 per intensificar l'exercitació d'habilitats que afavoreixin l'assoliment de les competències bàsiques.

• **Aplicació a l'escola pública de la sisena hora en l'educació primària.** Amb la finalitat d'aplicar en l'educació primària pública el que preveu l'apartat anterior i atenent la diversa tipologia dels centres d'infantil i de primària públics, el Departament d'Educació dotarà aquests centres perquè puguin programar a tot l'alumnat d'educació primària la sisena hora per l'ampliació de l'horari escolar, començant el curs 2006-2007, de manera generalitzada i flexible. El Departament d'Educació augmentarà específicament la plantilla dels centres de manera que permeti l'organització d'aquesta hora en condicions de qualitat i sense incrementar la dedicació lectiva del professorat. En aquest sentit, abans de la seva implantació i atès que la totalitat de l'horari de l'alumnat no coincidirà amb el del professorat, el Departament d'Educació es compromet a oferir als centres l'assessorament que aquests requereixin, així com models exemplificats d'organització que els permeti dissenyar una estructura flexible i racional de l'horari del professorat que, al mateix temps, garanteixi el treball en equip i la coordinació pedagògica.

• **Establiment de contractes programa amb els centres privats que presten el servei públic educatiu.** El Departament d'Educació, els titulars dels centres concertats i els agents socials assoliran els acords necessaris per implantar progressivament, a partir del curs 2006-2007 i en un termini no superior a sis cursos, la gratuïtat en aquests centres en condicions equivalents als centres de titularitat pública.

Durant aquest període transitori de sis cursos, el Departament d'Educació formalitzarà amb els titulars dels centres privats concertats un contracte programa mitjançant el qual es concretaran els compromisos recíprocs, el sistema de seguiment, d'avaluació del seu compliment i de rendició de comptes, així com les causes que puguin donar lloc a la rescissió del contracte programa en cas d'incompliment dels compromisos i les condicions assumides. Aquest instrument ha de permetre al Departament d'Educació singularitzar la dotació de recursos a cada centre, d'acord amb les necessitats de l'alumnat i de l'entorn on es troba ubicat, amb la finalitat que la prestació del servei educatiu d'interès públic que fa el centre sigui efectivament gratuïta.

Els centres concertats que encara no hagin subscrit un contracte programa amb el Departament d'Educació podran rebre, durant aquest període transitori de sis cursos, aportacions de les famílies d'acord amb la normativa vigent. Aquestes aportacions en cap cas poden ser un factor de discriminació de l'alumne, tant pel que fa a l'admissió com al llarg de l'escolarització.

- **Ajudes per escolaritzar alumnat en situació socioeconòmica desfavorida en les etapes obligatòries i en el segon cicle d'educació infantil.** Així mateix, durant el període esmentat el Departament d'Educació ha d'establir un sistema d'ajuts als centres concertats per atendre adequadament l'alumnat en situació socioeconòmica desfavorida.

- **Coresponsabilitat en l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques.** S'acorda que tots els centres sostinguts amb fons públics assumiran el grau de coresponsabilitat alíquota pel que fa a l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques. En aquest sentit, els centres que presten el servei públic educatiu han d'adequar la seva acció educativa per atendre la diversitat, les necessitats educatives específiques i promoure la inclusió de tot l'alumnat. Per aconseguir-ho, les titularitats dels centres, d'acord amb les orientacions de l'Administració, podran establir-hi uns objectius específics, en coherència amb els seus projectes educatius i, quan s'escaigui, amb el caràcter propi del centre. L'Administració podrà garantir el suport als objectius delimitats prèviament, mitjançant un contracte programa plurianual. El grau d'assoliment dels objectius ha de servir com a base per a la concreció de futurs contractes programa.

- **Gratuitat de tots els centres privats que presten el servei públic educatiu en un màxim de sis cursos.** Acabat el període transitori de sis cursos i una vegada revisats els mòduls dels concerts educatius, els centres que presten el servei educatiu d'interès públic no podran percebre quantitats de les famílies per rebre ensenyaments de caràcter gratuït. Així mateix, no podran obligar les famílies a fer aportacions a fundacions o associacions ni establir serveis obligatoris associats als ensenyaments bàsics que requereixin aportacions econòmiques per part de les famílies de l'alumnat.

- **Flexibilització de les orientacions curriculars per facilitar una atenció educativa integradora.** L'Administració flexibilitzarà les orientacions curriculars en els decrets que han de desenvolupar les lleis educatives d'acord amb el que estableix el punt relatiu a l'autonomia curricular. L'objectiu d'aquesta flexibilització és millorar la qualitat educativa i facilitar als centres l'atenció educativa integradora i no discriminatòria que resulti adient a les característiques del seu alumnat.
- **Equiparació de recursos, serveis educatius, planificació, control i avaluació entre els centres que formin part del servei públic educatiu.** La prestació del servei educatiu d'interès públic comportarà per a tots els centres que en formin part, independentment de la seva titularitat i respectant-la, rebre un tracte de l'Administració equiparable tant en recursos i serveis educatius, com en planificació, control i avaluació. En tot cas, la gestió del servei públic educatiu haurà de garantir la transparència i la rendició de comptes.
- **Foment de la participació de la comunitat educativa dels centres privats concertats.** El Departament d'Educació i els titulars dels centres privats concertats es comprometen a fomentar la participació de la comunitat educativa de cada centre amb la finalitat d'assolir uns majors nivells de compromís d'aquesta amb l'educació.

3. El concert educatiu

- **El concert educatiu per atendre necessitats d'escolarització en un marc de llibertat d'ensenyament.** El Govern establirà el concert educatiu amb cadascun dels centres educatius de titularitat privada que hagin de prestar el servei públic educatiu. El concert és un instrument que l'Administració disposa per atendre necessitats d'escolarització en un marc de llibertat d'ensenyament, igualtat d'oportunitats i planificació de l'oferta educativa.
- **Concert com a garantia d'igualtat d'oportunitats i de gratuïtat.** S'ha d'entendre aquest concert com un mitjà que assisteix les persones d'una determinada franja d'edat per garantir la igualtat d'oportunitats i la gratuïtat en l'exercici del dret individual en l'educació en un context de llibertat d'ensenyament i en un país, Catalunya, on hi ha una tradició arrelada de diversitat d'ofertes educatives.
- **Suficiència dels concerts educatius.** El concert s'ha d'adequar a la diversa realitat dels centres i s'actualitzarà anualment d'acord amb l'increment de l'IPC. En qualsevol cas, l'import dels mòduls ha de garantir la plena gratuïtat per a les famílies dels ensenyaments bàsics objecte de concert, en els termes que s'estableixen en aquest Pacte i hi inclourà, a banda de les despeses del professorat, les quantitats relatives a:
 - les despeses de funcionament,
 - les despeses generades pel personal no docent,

- els costos relatius a l'ús de les instal·lacions i equipaments necessaris per impartir els ensenyaments, d'acord amb la normativa vigent,
- la responsabilitat civil,
- els riscos laborals,
- la imputació d'altres despeses rellevants per a l'acció docent del centre.

Aquestes darreres es determinaran en el seu moment atenent entre altres aspectes la tipologia de l'alumnat. A aquest efecte, es promouran i, en l'àmbit de les competències pròpies, s'impulsaran les modificacions de la regulació que es considerin pertinents.

- **Voluntat social i promoció dels objectius d'igualtat d'oportunitats i de qualitat.** Els ensenyaments objecte de concert per a la prestació del servei públic educatiu no poden tenir caràcter lucratiu. El concert prioritzarà els centres que tinguin una clara voluntat social i aquells que promoguin prioritàriament l'assoliment dels objectius d'igualtat d'oportunitats i de qualitat.

- **Estudi econòmic dels mòduls del concert.** L'Administració encarregarà un estudi econòmic per determinar els costos estàndards del sosteniment dels centres educatius finançats amb fons públics. Els criteris generals que ha de contenir l'encàrrec de l'estudi, així com la determinació de les persones expertes que el realitzin, han de ser consensuats entre les parts signants d'aquest Pacte, en el marc de la Comissió de Seguiment. Les conclusions d'aquest estudi han de servir de marc de referència per a l'establiment dels mòduls dels concerts educatius.

- **Calendari i costos d'implantació del servei públic educatiu.** El Govern elaborarà una memòria econòmica dels costos de la implantació del servei públic educatiu. S'hi inclourà una previsió de calendari per a la seva aplicació, el qual s'haurà de realitzar al llarg d'un període transitori.

4. La planificació

- **La planificació de l'oferta educativa correspon al Departament d'Educació.** En el marc del servei públic educatiu, aquesta planificació té per finalitat satisfer de la millor manera possible les necessitats educatives de cada territori. El Departament d'Educació ha de determinar els procediments de participació i consulta dels titulars dels centres privats concertats.

- **Estabilitat de l'oferta escolar.** Perquè aquesta planificació sigui eficaç es requereix que la programació respongui a una previsió acurada de les necessitats i de l'oferta a mig termini. El Govern i els agents socials consideren que l'oferta educativa associada a la prestació

del servei educatiu d'interès públic ha d'ajustar-se per períodes estables i no estar sotmesa a possibles fluctuacions de caràcter puntual.

- **Avaluació de la totalitat de l'oferta escolar com a base de la planificació.** L'Administració educativa elaborarà la planificació que reculli la totalitat de l'oferta del servei públic educatiu a Catalunya amb un caràcter plurianual i, per a la seva modificació, valorarà especialment el grau de cobertura de les necessitats educatives que hi ha en el territori. El resultat d'aquesta avaluació, conjuntament amb les possibilitats d'oferta de tots els centres del servei públic educatiu, ha de ser la base de la planificació de l'oferta del servei educatiu d'interès públic.

- **Participació dels agents socials en la planificació educativa.** En l'exercici de les seves obligacions en matèria de planificació de l'oferta educativa, i amb l'objectiu de satisfer de la millor manera possible les necessitats d'escolarització de cada territori i la demanda social de places escolars, l'Administració escoltarà els diversos agents socials i tindrà en compte l'existència i les possibilitats d'oferta de tots els centres, independentment de la seva titularitat, que estan integrats en la prestació del servei públic educatiu.

e

IV. Coresponsabilitat dels ajuntaments amb l'educació

El territori és l'espai natural on interactuen els diversos centres docents i els diferents agents educatius, entre els quals cal destacar l'Administració local —municipal o comarcal— com a administració més propera als ciutadans i ciutadanes. És també en el territori on millor poden concretar-se els compromisos de la societat amb l'educació.

El Govern i els agents socials reconeixen que, malgrat la limitació de recursos econòmics, els ajuntaments i la resta d'administracions locals han assumit l'exigència de nous serveis, i els referits a l'educació han estat objecte de treball preferent per molts municipis.

L'impuls de confiança i qualitat que es pretén donar al nostre sistema educatiu requereix, entre altres, enfortir les ja existents bases de confiança i lleialtat entre institucions de qualsevol nivell de govern. En aquest sentit, un concepte clau és el de coresponsabilitat, que expressa la disposició bàsica de govern que ha d'inspirar polítiques on concorrin competències, iniciatives i aportacions del Departament d'Educació de la Generalitat amb competències, iniciatives i aportacions de les administracions locals. Així, cal definir un marc de cooperació i cogestió que, més enllà de la necessària precisió de funcions i competències de cada administració, permeti impulsar un procés de coresponsabilitat competencial, tot respectant l'autonomia municipal que consagra el nostre ordenament jurídic.

Per això es proposa un procés que rep el nom de coresponsabilitat competencial, que es fonamenta en el principi de subsidiaritat, que expressa la voluntat d'acostar al màxim als ciutadans i ciutadanes la capacitat real d'aplicar les polítiques públiques, en aquest cas les d'educació. Ara bé, aquesta subsidiaritat no és simplement una manera diferent i neutra d'organitzar la decisió de polítiques i la prestació de serveis, sinó que es justifica sobretot perquè ha de facilitar una millor interpretació política de les necessitats de la ciutadania i, finalment, promoure l'eficàcia en la prestació dels serveis que es deriven d'aquestes polítiques.

El principi de subsidiaritat, amb tot, no exclou, sinó que de fet suposa l'existència de polítiques d'àmbits més generals. L'àmbit de poder més local ha de tenir la capacitat de decidir polítiques educatives pròpies en benefici dels ciutadans i ciutadanes que s'articulin amb polítiques i programacions d'àmbit superior.

L'esforç de proximitat i autonomia local que es vol promoure es contradiria amb si mateix sempre que l'autonomia municipal no tingués continuïtat en la immediata i real autonomia dels centres del seu territori.

La proposta que segueix es planteja com un primer pas d'un procés de perspectives més àmplies al llarg dels temps. El dia a dia de la seva aplicació anirà orientant les possibilitats futures de noves formes de distribució del pes d'aquesta coresponsabilitat competencial.

Acords relatius a la coresponsabilitat dels ajuntaments amb l'educació

1. El concepte

- **Principis de subsidiarietat i autonomia municipal en matèria educativa.** El Departament d'Educació i els agents socials coincideixen a assenyalar la necessitat de promoure un procés de progressiva descentralització de l'Administració educativa sota els principis de subsidiarietat i autonomia municipal, amb la finalitat de situar la gestió dels serveis a l'alumnat i a les famílies en un marc general de proximitat a la ciutadania en què els ajuntaments esdevinguin administració educativa. Aquest procés es materialitzarà mitjançant la coresponsabilitat competencial de polítiques educatives.
- **Coresponsabilitat educativa.** El concepte de coresponsabilitat expressa la disposició bàsica de govern que ha d'inspirar polítiques on concorrin competències, iniciatives i aportacions del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya amb competències, iniciatives i aportacions de les administracions locals.

2. Àmbits competencials de cogestió i participació

- **Àmbits competencials de coresponsabilitat entre el Departament d'Educació i les administracions locals.** El Govern i els agents socials es comprometen a impulsar un procés de progressiva descentralització de l'Administració educativa mitjançant la coresponsabilitat competencial. La proposta de coresponsabilitat competencial entre el Departament d'Educació i les administracions locals que es pretén impulsar es distribueix en quatre àmbits competencials:
 - Competències generals
 - Competències en la gestió dels ensenyaments de règim general
 - Competències sobre ensenyaments no obligatoris
 - Competències en participació davant les noves necessitats educatives

COMPETÈNCIES GENERALS

a) Planificació general

La planificació general del sistema educatiu és el principal instrument que disposa el Departament d'Educació per impulsar les polítiques educatives i atendre adequadament les necessitats educatives de la població. El Departament d'Educació exerceix la planificació general del sistema i de manera concurrent amb els ajuntaments elabora la programació dels ensenyaments i l'oferta educativa i desplega el procés d'escolarització.

- **Taules de planificació.** Perquè aquesta planificació sigui eficaç s'han de preveure mecanismes de cogestió i participació específics del territori. El Departament d'Educació i els ajuntaments impulsaran i consolidaran les taules de planificació com a instruments per a l'exercici d'aquesta funció concurrent. També s'elaborarà de manera concurrent l'estadística escolar. Com a resultat de tot això s'elaborarà, de manera concurrent, un catàleg de la totalitat de l'oferta educativa, la validesa de la qual serà plurianual.

b) Escolarització d'alumnat de règim general i obligatori (3-16)

El Departament d'Educació és responsable de la determinació de l'oferta educativa. Els ajuntaments participen en la planificació de l'oferta local i del procés d'escolarització i són responsables de la informació en el seu municipi. De manera concurrent, el Departament d'Educació i els ajuntaments despleguen el procés d'escolarització, decideixen la zonificació escolar, formen les comissions d'escolarització a partir de les oficines municipals d'escolarització, fan el seguiment, avaluació i anàlisi de la preinscripció i la matriculació, i decideixen l'adscripció de centres de primària a secundària i el calendari i l'horari escolars.

- **Oficines municipals d'escolarització.** Les oficines municipals d'escolarització són l'instrument de col·laboració entre el Departament d'Educació i els ajuntaments en el procés d'escolarització de l'alumnat, amb les finalitats de vetllar pel compliment de la legalitat del procés d'admissió de l'alumnat mitjançant les comissions d'escolarització, proporcionar informació i orientació a les famílies, procurar una distribució equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques que en permeti la integració, faciliti la cohesió social i afavoreixi la qualitat educativa adequada per a tota la població escolar. El Departament d'Educació impulsarà, d'acord amb els ajuntaments respectius, les oficines municipals d'escolarització i regularà les seves funcions com a òrgan de cogestió educativa en el marc de la Comissió Mixta.

c) Creació, construcció i manteniment dels centres públics

És competència del Departament d'Educació la creació i l'ampliació dels centres de titularitat pública, així com la programació economicofinancera de creació de centres. Els ajuntaments aporten els solars, fan la proposta de necessitats i de la corresponent temporalització i assumeixen el manteniment dels centres dels quals tenen la propietat demanial. Concorren

en el procés de decisions sobre solars i la seva idoneïtat, construcció, temporització i ampliació de centres; també comparteixen responsabilitat en les obres de reforma, adequació i manteniment.

- **Diagnosi i revisió dels equipaments escolars.** El Departament d'Educació i els ajuntaments efectuaran, en un termini no superior a dos anys, una diagnosi i revisió dels equipaments escolars dels centres de titularitat pública pel que fa a les condicions i al manteniment dels seus edificis. Posteriorment i de manera concurrent, elaboraran un pla plurianual de reforma, adequació i millora dels espais escolars.

d) Avaluació del sistema

És competència del Departament d'Educació la inspecció general del sistema i la seva avaluació, així com la dels ensenyaments i la dels centres. Els ajuntaments seran consultats per a l'elaboració dels plans d'inspecció, coneixeran els plans d'avaluació i rebran la informació dels resultats. De manera concurrent, analitzaran i avaluaran els components del sistema i acordaran accions de millora.

e) Gestió del personal

És competència exclusiva del Departament d'Educació la definició de les polítiques i la gestió del seu personal.

COMPETÈNCIES DE GESTIÓ DELS ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL

El Departament d'Educació és responsable de l'ordenació, la programació general, l'avaluació i de garantir, si s'escau, la prestació dels serveis de menjador i transport.

El Departament d'Educació i els ajuntaments concorren:

- en la supervisió dels serveis de menjador i transport,
- en els programes de suport a l'ensenyament i els serveis educatius,
- en l'elaboració d'informes i propostes en el marc dels processos d'avaluació,

- **Foment de programes de transició escola-treball.** El Departament d'Educació i els ajuntaments concorren a facilitar la relació dels centres que imparteixen formació professional amb el teixit empresarial de l'àmbit geogràfic corresponent. També es coordinen per a l'elaboració dels programes de transició escola-treball, el desplegament dels quals correspon als ajuntaments.

El Departament d'Educació i els ajuntaments es comprometen a afavorir el treball en xarxa dels centres educatius. Els ajuntaments continuaran promovent l'elaboració de projectes educatius de ciutat o territori. El Departament d'Educació col·laborarà amb els ajuntaments en el seu funcionament.

COMPETÈNCIES SOBRE ENSENYAMENTS NO OBLIGATORIS

El Govern i els agents socials consideren que l'etapa educativa de 0-3 anys, juntament amb els ensenyaments artístics, l'educació permanent d'adults, de règim especial d'esports i els programes de transició a la vida activa són factors de progrés i cohesió social al territori que, amb els ensenyaments de règim general i les activitats educatives de lleure i extraescolars, poden constituir una oferta educativa global i afavoridora de l'equilibri territorial.

El Departament d'Educació i les entitats municipalistes acordaran, en el si de la Comissió Mixta, les condicions i els terminis per transferir i/o delegar als ajuntaments determinades competències educatives en:

a) Primer cicle d'educació infantil (0-3 anys)

Creació de places públiques d'educació infantil de 0 a 3 anys. El Departament d'Educació fa la planificació, la regulació i l'ordenació bàsica de l'etapa educativa de 0 a 3 anys i aporta finançament per a inversions, sosteniment de les places, subvencions i beques. Els ajuntaments són responsables i titulars dels centres públics del seu municipi, de la construcció d'aquests centres, i tenen per delegació la capacitat d'autoritzar l'obertura de centres privats d'aquest nivell educatiu. El Departament d'Educació i els ajuntaments concorren en la planificació, el sosteniment dels centres públics, l'ordenació de l'activitat educativa, l'admissió de nens i nenes i l'exercici de les funcions generals referents a l'administració educativa.

b) Ensenyaments artístics

Ordenació i impuls de les escoles de música i d'ensenyaments artístics. El Departament d'Educació planifica aquests ensenyaments i estableix els pressupostos, la regulació i l'ordenació bàsica. Els ajuntaments tenen la titularitat de les escoles de música, són responsables de la seva construcció. El Departament d'Educació i els ajuntaments concorren en la planificació, el sosteniment de les escoles de música, l'admissió d'alumnes i l'autorització d'obertura d'escoles de música privades. El Departament d'Educació i els ajuntaments concorren també en la planificació de la resta d'ensenyaments artístics.

c) Educació de persones adultes

Ordenació de l'impuls de l'educació de persones adultes. El Departament d'Educació fa la planificació i estableix els pressupostos, la regulació i l'ordenació bàsica de l'educació de persones adultes. El Departament d'Educació i els ajuntaments concorren en la planificació i el sosteniment dels centres públics. Aquestes administracions han d'estudiar i acordar el model d'educació de persones adultes que ha de permetre al nostre país col·laborar en l'atenció a les necessitats d'educació dels ciutadans i ciutadanes al llarg de la vida.

- **Estratègies per incrementar l'escolarització postobligatòria.** El Departament d'Educació i els ajuntaments impulsaran estratègies per possibilitar una escolarització fins als 18 anys a través del batxillerat o la formació professional específica, de manera que, d'acord amb les recomanacions del Consell d'Europa, l'any 2010 s'assoleixi que un 85% de cada generació obtingui un títol de secundària postobligatòria. Així mateix, per als joves que acaben l'ensenyament obligatori sense assolir el graduat d'educació secundària s'organitzaran programes de transició que facilitin el seu accés a la vida activa i/o la seva reinserció educativa. Aquests programes es podran realitzar amb la col·laboració de les administracions locals, de les empreses i dels agents socials.

COMPETÈNCIES DE CORESPONSABILITAT DAVANT LES NOVES NECESSITATS EDUCATIVES

- **Programes preventius del fracàs escolar.** El Departament d'Educació i els ajuntaments impulsaran, de manera concurrent, la coordinació general de programes relatius als deures de l'escolaritat obligatòria i la prevenció del fracàs escolar i al seu finançament. Els ajuntaments participen en la responsabilitat de fer complir l'escolaritat obligatòria, en l'elaboració de programes de prevenció del fracàs escolar, en la coordinació dels serveis necessaris per a aquesta prevenció i coordinen totes aquestes activitats amb els centres.

- **Cooperació i coordinació de programes i serveis a la població escolar.** El Departament d'Educació aporta informació per als programes d'atenció a la població amb necessitats específiques, coopera en els sistemes d'acollida que s'organitzin, estableix mesures compensatòries d'educació, organitza l'atenció escolar específica i finança beques i ajuts compensatoris. Els ajuntaments gestionen sistemes d'informació, d'atenció i acollida a la població amb necessitats específiques, executa actuacions compensatòries, atén aquesta població fora de l'àmbit escolar i gestiona les beques i ajuts compensatoris, així mateix, poden programar i coordinar els serveis d'acollida matinal i les activitats que els centres públics realitzen fora de l'horari lectiu. El Departament d'Educació i els ajuntaments coordinen els programes, col·laboren en el reforçament de l'aprenentatge escolar i promouen la coordinació d'administracions educatives, socials i de salut.

- El Departament d'Educació, les entitats municipalistes i les que agrupen les titularitats dels centres privats concertats que presten el servei públic d'educació, es comprometen a impulsar:

- a) **plans educatius d'entorn**, projectes educatius d'àmbit municipal o altres mecanismes equivalents que, a banda de les finalitats específiques que puguin tenir en cada cas, contribueixin a fer efectiva la igualtat d'oportunitats dels alumnes en l'accés a les activitats educatives que s'organitzen més enllà de l'horari lectiu.

b) l'obertura progressiva dels centres educatius fora de l'horari escolar i l'establiment d'una oferta d'activitats extraescolars amb finalitats educatives i de cohesió social en el territori. Aquesta oferta pot estar oberta a la població infantil i juvenil de l'entorn dels centres d'un àmbit territorial concret i pot comptar amb la participació d'altres associacions culturals i educatives sense finalitat de lucre.

3. Requeriments per al desenvolupament de la coresponsabilitat competencial

- **Base jurídica.** En el marc de la llei catalana d'educació s'establirà una base jurídica administrativa que permeti un sistema de cooperació estable entre els ajuntaments i el Departament d'Educació en matèria educativa.
- **Sistema d'establiment de zones educatives.** El Departament d'Educació establirà, en el marc de la Comissió Mixta i d'acord amb els ajuntaments respectius, un sistema de divisió del territori en zones educatives a fi d'assegurar que els diferents programes arribin a tots els pobles i ciutats de Catalunya.
- **Compromís financer.** El Govern, en el marc dels pressupostos anuals, es compromet a assumir el finançament de les delegacions i concurrències competencials als ajuntaments des del moment que comencin a assumir-les.
- **Establiment dels àmbits de cogestió i participació.** Amb la finalitat de desenvolupar la coresponsabilitat competencial, el Departament d'Educació i les entitats municipalistes han de determinar, en el si de la Comissió Mixta, els àmbits de cogestió i participació. Així mateix, es determinaran els mecanismes d'arbitratge entre ambdues administracions.

4. Els consells escolars de centre, municipals i territorials

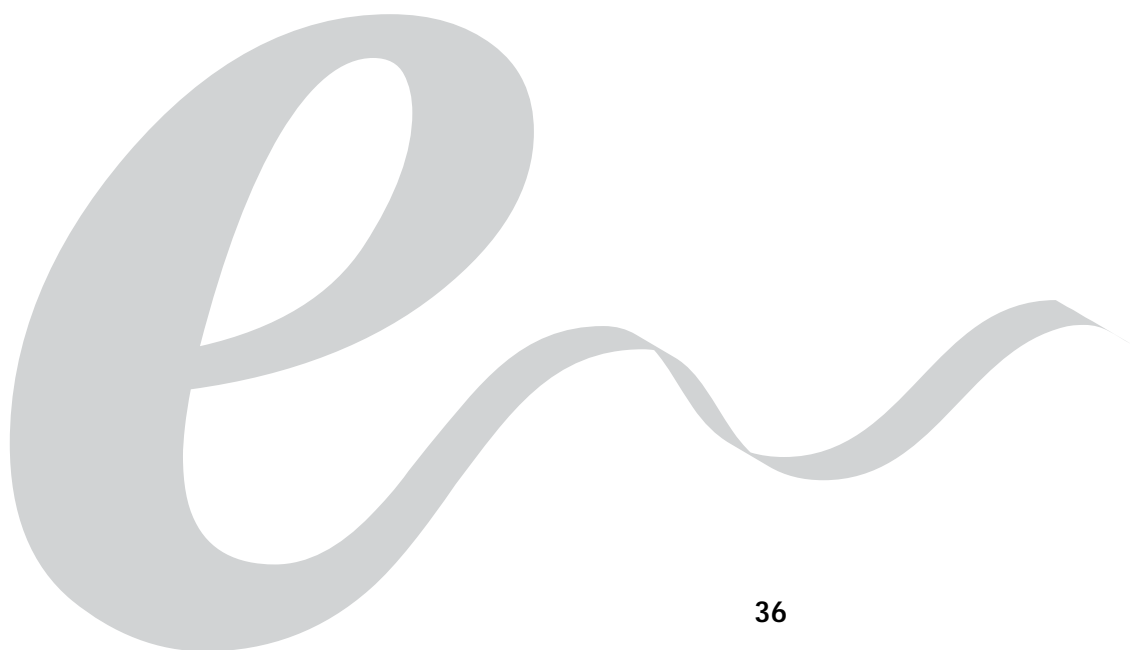
- **Millorar la participació de la comunitat educativa en el territori.** El Departament d'Educació, d'acord amb les entitats municipalistes, farà una nova regulació dels consells escolars municipals i territorials amb la finalitat de millorar la participació i aconseguir una major implicació dels centres i dels agents socials de l'àmbit territorial corresponent.

5. L'ús de les instal·lacions dels centres educatius

- **Normativa sobre l'ús dels espais escolars.** Amb la finalitat de reforçar el caràcter obert de les instal·lacions escolars com a espai d'utilització de la comunitat de cada territori, el

Departament d'Educació, d'acord amb les entitats municipalistes, elaborarà una normativa general que determini els drets i deures dels agents socials davant l'ús dels espais escolars i el seguiment d'aquest ús.

Amb aquesta mateixa finalitat, en el cas dels centres privats concertats, els ajuntaments i els titulars dels centres privats concertats poden establir acords sobre l'ús de les instal·lacions d'aquests centres.

V. Professorat i altres professionals de l'educació

Perquè qualsevol procés de reforma del sistema educatiu fructifiqui i es puguin assolir els objectius proposats, les polítiques relacionades amb el professorat prenen una importància cabdal. En aquest sentit, el Govern i els agents socials convenen a destacar el paper central que correspon al professorat. Aquest no pot ser vist com un simple instrument, sinó que ha de ser considerat un agent actiu en els processos de millora educativa. En conseqüència, aquest ha de ser, alhora, objecte d'atenció i protagonista dels canvis que es volen implantar, ja que és a aquest col·lectiu de professionals a qui correspon posar-los en pràctica a les escoles i instituts. Així, doncs, si bé el professorat no és el responsable únic de la millora educativa, la seva complicitat i compromís són imprescindibles per a la millora efectiva de l'educació.

És evident que societats com la nostra es troben en un profund procés de canvi i transformació, i esdevenen cada cop més complexes. Aquesta major complexitat té, indubtablement, una incidència molt directa en la institució escolar i en els requeriments relatius a la professió docent. Per tot això, cal realitzar un nou disseny de la formació inicial i dotar els nous professionals de l'educació de les eines, les capacitats i les habilitats que els seran requerides en aquest nou context educatiu i que hauran d'acompanyar d'un bon nivell cultural que aporti base i solidesa als seus coneixements especialitzats.

Paral·lelament, cal induir canvis en les formes i en les condicions de treball del professorat i altres professionals de l'educació. Qüestions com ara el treball en equip i l'aptitud tutorial prenen una gran rellevància i han de permetre dinàmiques de treball més cooperatives a l'interior dels centres educatius. Així mateix, la participació en el sistema educatiu d'altres professionals de l'educació requereix arbitrar mecanismes que afavoreixin la col·laboració entre aquests professionals i el professorat i la millora de les seves condicions laborals i professionals.

Altrament, el Govern i els agents socials consideren necessari reconèixer la feina del professorat i dels altres professionals de l'educació i que aquesta sigui socialment valorada. Perquè això sigui possible cal donar un impuls al treball en equip del professorat, a la seva participació en els projectes educatius i al seu compromís amb aquests, de manera que millorin les seves expectatives de desenvolupament professional. Així mateix, cal reconèixer adequadament les bones pràctiques a l'aula i atendre el desenvolupament de la seva professionalitat a fi de configurar una carrera docent estimulante. En definitiva, des dels poders públics la docència ha de caracteritzar-se com una sortida professional específica i com una professió degudament reconeguda.

Acords relatius al professorat

1. Formació inicial

- **Reforma de la formació inicial del professorat.** L'entrada en vigor el 2010 de l'Acord de Bolonya (1999) pel qual es crea l'espai europeu d'ensenyament superior ha de permetre, en el marc de l'autonomia universitària, la creació de noves titulacions universitàries i la reforma dels actuals plans d'estudi.

Aquest nou marc obre la possibilitat d'estructurar, a partir dels estudis de grau i de post-grau, una titulació que habiliti per a l'exercici de la professió docent, adequant-la als requeriments específics dels diferents nivells educatius i especialitats docents i que, alhora, prevegi un període de pràctiques no inferior a un curs escolar, la superació del qual sigui imprescindible per obtenir la titulació i la idoneïtat professional.

La formació inicial del professorat ha d'atorgar una especial atenció als nous requeriments educatius, com ara la coeducació, l'educació emocional, l'educació intercultural o la mediació. Així mateix, ha de vetllar per donar una adequada competència en llengües estrangeres i en tecnologies de la informació i la comunicació.

- **Titulació que habiliti per a l'exercici de la professió docent, adequant-la als requeriments específics dels diferents nivells educatius i especialitats.** El Govern i les universitats es comprometen a promoure, en els respectius àmbits de competència, l'establiment de l'esmentada titulació professional a través de la Comissió Mixta, integrada pel Departament d'Educació, el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació i els òrgans de govern de les universitats, i avançar en la definició i continguts de la formació inicial del professorat i col·laborar en el disseny de plans de formació permanent.

- **Període de pràctiques.** El Departament d'Educació i les universitats han de determinar, mitjançant el corresponent conveni, els centres d'ensenyament no universitari sostinguts amb fons públics que participaran en el període de pràctiques referit en el punt anterior. Així mateix, el Departament d'Educació, d'acord amb les organitzacions sindicals signants i escoltats els diversos àmbits professionals i les universitats, ha de determinar els requisits i les capacitats professionals que ha de reunir el professorat dels centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics per dur a terme les tasques de tutorització corresponents.

2. La professió docent

- **Estatut de la funció docent.** La professió docent té uns requeriments que li són propis i que recomanen un tractament normatiu específic. El Departament d'Educació, en el marc

de la legislació educativa, ha de promoure l'elaboració d'un Estatut docent que englobi aspectes generals de la professió i aquells altres específics de la funció pública docent.

3. Mesures generals adreçades al professorat del servei públic educatiu i altres professionals de l'educació

Formació permanent

La formació permanent és un recurs per implantar qualsevol canvi en l'educació i que afecti els professionals de l'educació. Una formació permanent eficaç i ben feta, de qualitat, comporta sempre una millora professional que es tradueix en un col·lectiu més exigent amb si mateix i amb l'Administració, ja que voldrà efectuar la seva tasca amb més qualitat i rigor.

• **Pla Marc de Formació Permanent 2005-2010.** El Govern i els agents socials, en el marc del Pla Marc de Formació Permanent 2005-2010, concretaran els canvis que cal introduir en la formació permanent i donaran prioritat a la formació en el centre. Aquests canvis hauran de considerar:

- les prioritats de formació,
- el model de gestió,
- el model educatiu de la formació permanent,
- l'avaluació de la formació introduint-hi el concepte d'avaluació diferida,
- les relacions entre la formació, la innovació i la recerca educatives.

El Govern i els representants de titulars dels centres concertats han d'establir acords de col·laboració per promoure la formació permanent del professorat i la resta de personal d'aquests centres.

Salut laboral

El Govern i els agents socials consideren necessari l'establiment de polítiques sobre seguretat i salut laboral dels professionals de l'educació. Aquestes polítiques han d'impulsar mesures preventives encaminades a garantir unes condicions de treball adequades per al desenvolupament professional del professorat i d'altres professionals de l'educació. Aquestes mesures es deriven dels principis de l'acció preventiva que estableix l'article 15 de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals.

En aquest sentit s'aplicaran actuacions preventives que s'integrin en el sistema general de gestió del Departament a través de l'elaboració i la implantació del Pla de Prevenció que es presentarà a la Comissió Paritària d'Educació de Prevenció de Riscos Laborals.

En el Pla de Prevenció s'establirà la política preventiva així com els compromisos a desenvolupar en matèria de seguretat i salut laboral, i les responsabilitats per a la seva integració dins de l'estructura organitzativa del Departament.

Amb la planificació de l'activitat preventiva, a partir de les avaluacions de riscos de seguretat, higiene i psicosocials realitzades i de les valoracions de les condicions de treball que es derivin de les avaluacions del lloc de treball i dels informes mèdics/laborals, s'han de concretar els objectius operatius i els recursos per a l'execució del Pla de Prevenció, d'acord amb els procediments i les instruccions que s'estableixen en aquest Pla.

4. Professorat dels centres docents concertats

- **Continuació del procés d'homologació de les condicions laborals i d'analogia retributiva.** En el marc de la posada en marxa del servei públic educatiu i amb relació al professorat que en règim de contractació laboral presta els seus serveis en centres concertats, totes les parts signants consideren necessari continuar el procés d'homologació de les condicions laborals i d'analogia retributiva amb el personal docent públic, respectant el seu règim contractual i el manteniment del pagament delegat. A aquests efectes, en el marc de la Comissió de Seguiment del sector privat formada per les entitats patronals i els agents socials, s'ha de crear un grup de treball que concreti aquest procés d'homologació durant la vigència d'aquest pacte.

En el marc d'implantació dels contractes programa, el Departament d'Educació aportarà els recursos per atendre els compromisos relatius a l'homologació de les condicions laborals previstes en el paràgraf anterior i adoptades en el marc de les negociacions entre el Departament d'Educació, les organitzacions patronals i els sindicats.

El Govern es compromet anualment a incloure en els Pressupostos les partides que en cada moment s'acordin per avançar en aquest procés.

5. La funció pública docent de Catalunya

- **Funció pública i competències en matèria educativa.** L'actual configuració de la funció pública docent en cossos de caràcter estatal i diferenciats segons les etapes educatives ha de poder adequar-se a les competències que en matèria educativa té atribuïdes la Generalitat de Catalunya. Es promourà que la legislació de l'Estat en matèria de funció pública docent reguli els seus aspectes bàsics, deixant així un ampli marge per a un posterior desplegament normatiu propi de la Generalitat de Catalunya en aquesta matèria.

• **Normativa específica de la funció pública docent catalana.** En la mesura que ho permeti la legislació bàsica de l'Estat i atès que caldrà adequar a la Llei catalana d'educació la normativa referent a la funció pública docent, en un termini no superior a un any des de la seva aprovació pel Parlament de Catalunya, el Govern elaborarà una normativa específica de la funció pública docent catalana, després de la negociació prèvia amb les organitzacions sindicals representatives. Aquesta normativa ha de regular, entre altres qüestions:

- l'accés a la funció pública docent,
- el període de pràctiques,
- el sistema i modalitats de provisió de llocs,
- l'estabilitat dels equips docents,
- les condicions laborals i retributives del professorat,
- la funció directiva,
- el desenvolupament professional i la carrera docent,
- l'aplicació específica al personal docent de la Llei de prevenció de riscos laborals i mesures de salut laboral,
- els drets i deures del professorat.

• **Valoració d'aspectes qualitatius de caire didàctic i de pràctica educativa en l'accés a la funció pública educativa.** Els diferents agents socials i el Govern consideren que l'actual sistema de selecció d'aspirants a la funció pública docent no és el més idoni per assolir una selecció òptima del professorat públic. Per això, en el marc de la normativa actual que estableix el concurs oposició com a sistema d'accés a la funció pública, es comprometen a impulsar els canvis normatius necessaris perquè siguin valorats adequadament aspectes qualitatius de caire didàctic i de pràctica educativa.

• **Valoració positiva de l'experiència docent com a part del procediment selectiu.** El Govern i els agents socials coincideixen a assenyalar la importància que la valoració positiva de l'experiència docent prèvia formi part del procediment selectiu, com a instrument vàlid perquè els tribunals puguin valorar la idoneïtat dels aspirants. Per tant, aquesta valoració positiva prèvia hauria de ser tinguda en compte pels tribunals en la fase de concurs oposició i hauria d'integrar-se en la qualificació final dels aspirants, com a reconeixement de la seva capacitat per exercir la docència.

En el marc del debat a l'entorn de la futura Llei orgànica d'educació, el Departament d'Educació proposarà al MEC d'incloure un procediment específic i transitori, en què es valorin de forma preferent els serveis prestats pels interins docents avaluats positivament.

• **Criteris i requisits qualitatius d'accés a llocs de treball de centres docents públics en qualitat de funcionari interí i substitut.** La contractació de personal interí i substitut ha d'incorporar determinats elements que permetin millorar la selecció d'aquest personal, intro-

duint criteris més qualitatius. El Departament d'Educació i les organitzacions sindicals negociaran els criteris i requisits d'accés a llocs de treball de centres docents públics en qualitat de funcionari interí.

- **Tutorització del professorat de nova incorporació al sistema.** Mentre no es modifiqui l'actual model de formació inicial del professorat, durant el primer curs d'exercici professional, el professorat novell disposarà del seguiment d'un tutor experimentat. Finalitzat aquest període, s'avaluarà la pràctica docent realitzada per aquest professorat. El Departament d'Educació i les organitzacions sindicals negociaran una normativa específica.

- **Millora del sistema de provisió de personal substitut.** El Departament d'Educació i les organitzacions sindicals estudiaran, també, la millora de l'actual sistema de provisió de substitucions.

- **Jubilació anticipada del professorat públic.** L'establiment de la jubilació voluntària del professorat a partir dels 60 anys ha estat una mesura que ha permès, alhora, una important renovació de la plantilla i recollir una antiga reivindicació del professorat. Durant el període de vigència de la jubilació voluntària a la qual pot acollir-se el personal docent a partir dels 60 anys d'edat, el Govern continuarà fent una aportació pròpia que tindrà un caràcter complementari a la gratificació extraordinària que el personal docent percep de l'Estat per acollir-se a aquesta modalitat de jubilació. El Govern fixarà, anualment i després de negociació prèvia amb les organitzacions sindicals, les quantitats complementàries corresponents.

- **Promoció professional.** El Govern i els agents socials consideren que el treball a l'aula i l'atenció directa a l'alumnat i a les seves famílies constitueixen un dels eixos bàsics de les mesures proposades respecte a la promoció docent.

- **Promoció professional del professorat i avaluació.** La promoció professional del professorat ha d'estar vinculada a la seva avaluació. Aquesta avaluació, que ha de tenir sempre caràcter voluntari, es referirà a un o més d'aquests criteris:

- a) El reconeixement i la promoció de bones pràctiques educatives han de ser mereixedores d'una més gran atenció de les administracions educatives i han de ser tingudes en compte de manera preferent a l'hora de determinar la promoció professional del professorat.

- b) La recerca i la innovació educatives —ja sigui en un context de desenvolupament dels projectes de centre com de caire individual— constitueixen un important factor de millora del sistema educatiu i de la pràctica docent i, alhora, són un estimul des del punt de vista de la promoció professional dels docents dels nivells no universitaris.

- c) La formació inicial de les noves generacions de professionals ha de poder comptar amb el concurs de professorat en actiu experimentat i degudament reconegut professionalment.

d) El reconeixement de l'assumpció de majors responsabilitats com a conseqüència del desenvolupament de funcions directives, de coordinació pedagògica i d'altres derivades dels nous requeriments educatius.

El Departament d'Educació i les organitzacions sindicals representatives del professorat negociaran al llarg de 2006 els diferents aspectes i concrecions de la promoció professional del professorat d'acord amb els criteris expressats anteriorment.

• **Promoció a la docència universitària.** El Departament d'Educació, conjuntament amb les universitats interessades, estudiarà la possibilitat que professorat d'educació infantil, primària i secundària i inspectors i inspectores tinguin les màximes facilitats per desenvolupar tasques de docència i recerca a les universitats catalanes, que possibilitin que aquests docents esdevinguin professors i professores universitaris a mig termini.

Amb aquesta finalitat, el Departament d'Educació ha de fomentar convenis amb les universitats catalanes que facilitin la incorporació, a jornada total o parcial, a compartir en aquest cas amb la seva activitat docent no universitària, als departaments universitaris del professorat funcionari destinat en centres docents i serveis educatius dependents del Departament d'Educació i la Inspecció Educativa.

6. Altres professionals de l'educació

• **Participació d'altres professionals de l'educació en els processos educatius.** El Govern i els agents socials reconeixen que la millora de l'atenció educativa i la prevenció del fracàs escolar requereix, entre d'altres mesures, la col·laboració d'altres professionals de l'educació. El Govern, en el marc de la futura llei catalana d'educació, regularà la seva participació en els processos educatius, així com els requisits de titulació.

7. El compromís davant els nous requeriments educatius

El govern impulsarà millores educatives i proporcionarà nous recursos als centres públics de totes les etapes educatives que permetin incrementar la seva qualitat i evitin els dèficits educatius més importants com el grau d'abandó escolar i el percentatge d'alumnat que no obté la titulació bàsica i, al mateix temps, permetin augmentar el nombre d'estudiants que cursen ensenyaments postobligatoris.

• **Millora dels aprenentatges, suport al professorat i revisió de l'organització i funcionament dels centres públics.** La major complexitat dels processos educatius requereixen mesures de millora dels aprenentatges i de suport al professorat i una revisió acurada de

l'organització i el funcionament dels centres públics. Aquestes mesures han de permetre la introducció progressiva de canvis en les funcions i en les condicions de treball del professorat de les diferents etapes educatives i dels professionals dels serveis educatius.

- **Mesures específiques adreçades al segon cicle de l'educació infantil i primària.** Aquesta major complexitat educativa té en l'educació infantil i primària unes característiques específiques, ja que és en aquest moment quan s'inicia de manera general la relació de les famílies amb el sistema educatiu i es poden bastir els fonaments del necessari compromís de les famílies amb l'educació. Alhora, és en aquestes etapes inicials quan es poden detectar, atendre precoçment i superar eventuais dèficits d'aprenentatge de manera que l'alumnat pugui assolir els objectius necessaris per continuar amb aprofitament els estudis posteriors.

- **Mesures específiques adreçades a l'educació secundària.** Així mateix, al llarg de l'educació secundària, i especialment en l'educació secundària obligatòria, es fa necessari continuar aprofundint en la relació de la família amb el centre educatiu i oferir un tractament adequat i específic de l'alumnat. La complexitat que presenta l'alumnat de secundària, per raons pròpies de l'edat i de la diversitat de necessitats d'aprenentatge i d'interessos d'aquest alumnat, planteja la necessitat d'oferir-li una orientació tutorial, acadèmica i professional de qualitat, de manera que li permeti superar amb èxit l'educació secundària obligatòria i que li sigui possible continuar estudis postobligatoris, tant de batxillerat com de formació professional.

- **Assignació de recursos atenent la tipologia dels instituts d'ensenyament secundari.** L'any 2006 el Departament d'Educació establirà una tipologia específica dels IES atenent el nivell socioeconòmic de les famílies i de complexitat de l'alumnat que escolaritzen. Aquesta tipologia ha de servir com a base per a la dotació progressiva de recursos per millorar l'atenció a l'alumnat.

- **Suport al professorat i millora de l'atenció de l'alumnat.** Amb la finalitat de millorar l'atenció directa a l'alumnat i fer possible que el professorat disposi del temps i dels suports necessaris per atendre adequadament les tasques corresponents, s'impulsaran, entre d'altres, les següents mesures:

- Desdoblaments, agrupaments flexibles i suports a l'aula i organitzacions del currículum diversificades.
- Implantació de les aules obertes i altres mesures específiques que es deriven de l'entrada en vigor de la LOE.
- Millora progressiva dels recursos, començant el curs 2006-2007, per a aquells instituts amb una major complexitat d'alumnat d'acord amb la tipologia prèviament establerta.
- En aquesta línia d'actuació adreçada als alumnes i centres amb més necessitats educatives, el Departament d'Educació, a partir de la proposta de l'equip directiu dels centres i amb

l'informe de la inspecció, acordarà la reducció de ràtios d'acord amb el que estableix la normativa vigent en cada moment, a partir del curs 2006-2007.

– Potenciar els plans d'acció tutorial dels centres, a partir d'implantar recursos i incrementar temps de dedicació per a l'atenció a l'alumnat i les seves famílies i la coordinació d'equips docents i la realització de plans de formació.

– Impulsar la coordinació entre centres que imparteixen diferents etapes educatives.

• **Altres mesures de suport als IES.** Així mateix, el pressupost assignat a l'autonomia de centres prioritzarà els instituts d'educació secundària per atendre determinades necessitats dels centres en el sentit de millorar l'atenció de l'alumnat. Igualment, les partides que hi ha (impuls de la recerca i innovació educatives i l'assumpció de majors responsabilitats) han de permetre dur a terme les activitats descrites amb qualitat.

• **Desplegament de les mesures.** Per desplegar aquestes millores, el Departament d'Educació i les organitzacions sindicals signants impulsaran les accions adients que les facin possible en el marc dels mecanismes ordinaris de negociació; entre altres, es tindrà en compte l'acord de plantilles i els reglaments orgànics dels centres educatius de titularitat pública.

Compromisos subscrits en l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana. El Pacte Nacional per l'Educació recull els objectius que en matèria educativa figuren en *l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana* (febrer de 2005). Cal entendre, doncs, que ambdós acords es complementen i, alhora, reforcen el pressupost ordinari del Departament d'Educació.

e

VI. Autonomia de centre

El centre educatiu és la instància on es produeixen les interaccions més significatives entre els diferents agents que operen en el sistema educatiu. En definitiva, és en el context concret de cada centre on tenen lloc els processos educatius i on es concreten la transformació efectiva de l'educació i l'assoliment de majors nivells de qualitat.

Els centres, a més, es troben ubicats en un territori determinat on també interactuen altres centres i diversos agents educatius, entre els quals cal destacar l'Administració local com a administració més propera als ciutadans i ciutadanes. L'autonomia dels centres, per tant, ha de servir també per establir vincles de col·laboració en l'àmbit del territori a través de projectes educatius compartits per diversos centres de diferents etapes educatives o pel conjunt d'agents educatius a través de plans educatius d'entorn o d'altres sistemes de treball en xarxa o cooperatiu.

Cal assenyalar que, per raó de la seva naturalesa jurídica, els centres privats concertats gaudeixen d'autonomia. Així mateix, nombrosos centres públics han engegat projectes i experiències molt valuoses dintre de les limitades possibilitats d'autonomia fins ara existents. Per aquest motiu, especialment des del Consell Escolar de Catalunya com des dels moviments de renovació pedagògica i altres sectors de la comunitat educativa s'ha reclamat molt sovint un increment significatiu en l'autonomia dels centres docents públics, entenent que aquesta és una eina fonamental per a la millora de la qualitat i equitat del sistema educatiu.

La responsabilitat global del funcionament del sistema educatiu correspon al Departament d'Educació. Això no ha de ser un obstacle perquè les administracions locals i la totalitat dels centres públics, mitjançant l'autonomia de centre, puguin assumir majors compromisos amb l'objectiu d'assolir una millora en el funcionament i en els resultats de la seva acció educativa. Amb una major autonomia dels centres es pretén superar la minuciositat de les normes i trobar respostes més flexibles i adequades a uns contextos cada vegada més complexos i canviants i poder atendre, així, les noves demandes de l'entorn escolar.

Amb l'objectiu d'assolir uns majors nivells d'èxit escolar i de taxes més altes d'escolarització en l'educació postobligatòria, l'autonomia de centre que es pretén impulsar s'inscriu en el marc d'un sistema educatiu orientat pels principis d'igualtat d'oportunitats, equitat i cohesió social i, per tant, ha de garantir una bona educació per a tothom sense discriminacions de cap tipus. Correspon, doncs, a l'Administració educativa vetllar perquè la diferenciació dels centres com a conseqüència de l'exercici de l'autonomia serveixi per a la millora educativa del conjunt de la població escolar i per evitar els riscos d'exclusió.

L'impuls de l'autonomia dels centres públics requereix una millora general dels recursos que aquests disposen i, alhora, aportacions diferenciades que els permetin, a partir de realitats

diferents, obtenir resultats educatius equitatius i de qualitat. Així mateix, des de l'Administració educativa cal emprendre mesures concretes —com poden ser, entre d'altres, un increment dels recursos humans i materials o bé oferir una formació específica— per tal que els centres amb majors dificultats puguin fer ús de la seva autonomia per millorar el rendiment i els nivells d'èxit escolar del seu alumnat. Amb aquesta finalitat, convé tenir en compte, també, la possibilitat d'impulsar centres que, sota una organització i una gestió compartida, agrupin diferents nivells educatius o establir projectes educatius territorials que agrupin diversos centres que abastin totes les etapes de l'escolarització.

Finalment, l'exercici de l'autonomia de centre requereix de la participació i la complicitat de la comunitat educativa, així com d'una gestió eficient dels recursos posats a disposició dels centres. En aquest sentit, el seguiment dels processos, l'avaluació dels resultats, la informació i la transparència han de formar part de l'exercici de l'autonomia.

Acords relatius a l'autonomia de centre

1. Definició

El Govern de la Generalitat de Catalunya i els agents socials consideren que l'autonomia de centre és, alhora, un instrument i una estratègia per a la millora i la qualitat dels centres educatius i per avançar en la compensació de desigualtats i en l'equitat educativa. Així mateix, consideren que l'autonomia de centre ha de poder ser desenvolupada per la totalitat de centres públics a través de plans específics de centre i/o a través de la col·laboració entre diversos centres d'un àmbit territorial determinat. Els centres privats concertats, per raó de la seva naturalesa jurídica, tenen garantida la seva autonomia.

2. Desplegament de l'autonomia en els centres públics

- **Millora de les dotacions per funcionament ordinari.** El Departament d'Educació dotarà els centres públics amb recursos suficients per millorar la qualitat del servei que presten. En anys successius i fins a l'any 2010 s'incrementarà progressivament la partida destinada a despeses de funcionament d'acord amb l'increment de l'IPC més una quantitat complementària que permeti una important millora dels recursos econòmics que disposen els centres per al seu funcionament ordinari. Aquests recursos es distribuïran atenent criteris objectius i d'equitat educativa i, alhora, els projectes educatius dels centres.
- **Impuls i reconeixement de l'autonomia de centres.** El Govern inclourà en el projecte de llei catalana d'educació el reconeixement de l'autonomia dels centres docents públics i el marc normatiu que empari el seu exercici participatiu i responsable, així com els mecanismes de seguiment dels processos, d'avaluació dels resultats i d'informació i transparència.

- **Estratègies per al desenvolupament de l'autonomia.** L'exercici responsable de l'autonomia de centre requereix d'una implantació progressiva que permeti consolidar els avenços aconseguits pels centres. El Departament d'Educació facilitarà l'elaboració d'estratègies per al desenvolupament de l'autonomia, difondrà les bones pràctiques existents en aquest camp i afavorirà la reflexió interna dels centres amb relació al seu funcionament i les mesures de millora a implantar. Així mateix, facilitarà assessorament i formació als centres.

- **Compromís i participació de la comunitat educativa.** Perquè els centres puguin exercir de manera efectiva i participativa l'autonomia es requereix que la decisió per assumir el seu exercici compti amb la participació i el compromís del conjunt de la comunitat educativa expressat a través de l'acord del claustre i del consell escolar.

- **Acords entre els centres, o l'agrupació territorial de centres, i l'Administració educativa.** L'exercici de l'autonomia de centres es concretarà mitjançant successius acords entre els centres, o l'agrupació territorial de centres, i l'Administració educativa. Aquests acords han de tenir una durada preestablerta i determinaran els objectius que el centre pretén assolir i els plans d'actuació que aquest es compromet a dur a terme, els recursos específics necessaris que l'Administració es compromet a aportar, així com el procés de seguiment de l'acord, els indicadors per mesurar el progrés en l'assoliment dels objectius i els criteris d'avaluació. Així mateix, l'Administració promourà mesures compensatòries especialment adreçades als centres amb alumnat en situació de risc per raons personals, socials o culturals.

- **Desplegament de l'autonomia de centres:** per al desplegament de l'autonomia dels centres s'han de prendre en consideració els aspectes següents:

a) Autonomia curricular

Organització del currículum d'acord amb la realitat del centre. En la determinació del currículum obligatori, el Departament d'Educació preveurà els requisits necessaris perquè els centres públics puguin adaptar i elaborar una organització del currículum d'acord amb la seva realitat, sense que es produeixin desequilibris entre els diferents àmbits i àrees de coneixement, i faciliti una acció educativa inclusiva per a l'alumnat i compromesa amb l'entorn d'acord amb els objectius del seu projecte educatiu. Aquesta adaptació del currículum ha de ser aprovada pel Departament d'Educació, el qual ha de garantir que no puguin constituir-se centres amb una determinada especialització curricular que comporti, alhora, processos de selecció de l'alumnat.

Programes d'innovació educativa. Amb l'objectiu de millorar el rendiment de l'alumnat, el Departament d'Educació promourà les iniciatives d'innovació i recerca educativa iniciades des dels centres docents públics. Així mateix, oferirà als centres que ho desitgin programes

d'innovació educativa amb indicació de continguts i recursos específics. Aquests programes són estratègies de millora que els centres poden escollir en el marc de la seva autonomia.

Relació entre els centres del territori. El Departament d'Educació i els ajuntaments afavoriran un millor coneixement i impulsaran l'autonomia territorial i la relació entre els centres del territori amb la finalitat d'adaptar a la realitat local l'ordenació acadèmica i curricular. En aquest sentit, el Consell Escolar Municipal esdevé l'òrgan de participació natural dels centres i dels agents educatius del municipi.

b) Autonomia de gestió i organitzativa

El Govern i els agents socials consideren que l'impuls de l'autonomia de centres requereix, també, reforçar determinats aspectes de la vida dels centres com són:

- el sentit col·legiat del centre,
- la formació a partir del centre mateix,
- la relació amb altres centres,
- el treball en equip,
- el funcionament democràtic dels òrgans de gestió i dotar-los de capacitat decisòria en tot allò que tingui relació amb fórmules organitzatives del centre,
- la capacitació dels equips directius i dels càrrecs de coordinació amb una formació específica amb la finalitat que puguin liderar projectes pedagògics duradors.

Elaboració de nous reglaments orgànics de centre. El Departament d'Educació elaborarà, d'acord amb els agents socials, uns nous reglaments orgànics de centre. Aquesta normativa ha de recollir, entre altres qüestions, la possibilitat que els centres puguin establir el nombre i la definició d'una part dels càrrecs de gestió d'acord amb les seves necessitats específiques i amb els objectius plantejats en els seus projectes educatius i de direcció. Així mateix, el Departament d'Educació ha de donar a la resolució que dóna instruccions d'organització i funcionament dels centres a l'inici de cada curs un caràcter orientador i supletori per als centres que no s'acullin a un model estandarditzat.

Assessorament, formació i estratègies. El Departament d'Educació, a través del Pla Marc de Formació Permanent 2005-2010, facilitarà assessorament, formació i estratègies a tots els centres a fi d'impulsar el treball en equip i poder intervenir en la definició del projecte curricular que inclou, també, altres aspectes com són els plans d'acció tutorial, d'orientació acadèmica i professional, lingüístic i d'acollida, entre d'altres.

c) Autonomia de recursos

Intervenció en la definició dels perfils professionals necessaris per desenvolupar projectes educatius propis. Els centres estaran dotats dels recursos educatius, humans i materials necessaris per oferir un ensenyament de qualitat i garantir la igualtat d'oportunitats. La consolidació dels projectes educatius dels centres públics requereix millorar els actuals sistemes de provisió i la seva eficàcia, de manera que aportin estabilitat als equips docents que configuren els claustres i permetin als centres públics intervenir en la definició dels perfils professionals que els són necessaris per portar endavant els respectius projectes educatius i atendre els nous requeriments educatius, així com participar en els mecanismes de definició de les plantilles. Amb la finalitat que els centres puguin participar en la provisió dels llocs de treball singulars referits al desenvolupament del seu projecte, s'establiran els procediments que permetin la participació dels consells escolars i la direcció dels centres per tal que l'Administració doti els esmentats llocs de treball. La provisió de llocs de treball singulars no ha de poder suposar el desplaçament de funcionaris que tinguin un lloc de treball definitiu en el centre.

Les millores del sistema de provisió es negociaran amb les organitzacions sindicals representatives per tal d'assegurar els principis d'objectivitat, mèrit i capacitat, així com la transparència i la publicitat dels procediments.

3. Seguiment i avaluació

- **Sistemes de seguiment dels processos, avaluació de resultats, informació i transparència.** L'equitat educativa, l'eficàcia i l'excel·lència del servei educatiu i l'eficiència són objectius de la gestió dels recursos públics. Un major grau d'autonomia estimula i possibilita, en general, una millor utilització dels recursos públics de què es disposa. Així mateix, l'assumpció de majors responsabilitats per part dels centres públics ha d'incloure un major compromís i sistemes de seguiment dels processos, avaluació de resultats, informació i transparència.

4. Reformes administratives

- **Més competències per als serveis territorials.** El desenvolupament de l'autonomia dels centres docents exigeix noves formes de relació entre aquests i l'Administració educativa que redueixin la burocràcia i descentralitzin la gestió. Amb l'objectiu d'acostar l'Administració a la realitat dels centres, el Departament d'Educació dotarà de més competències els serveis territorials i promourà formes d'organització d'àmbit de zona o municipal que donin suport a l'acció dels centres i el seu compromís amb l'entorn i els coordinin.

- **Un tracte més singular i equitatiu dels centres educatius.** També es requereix un profund canvi en la mirada que l'Administració projecta sobre els centres públics. El Departament d'Educació promourà un tracte singular i equitatiu de la diversitat dels centres i dels territoris.

5. Serveis de suport a l'autonomia de centre

La Inspecció d'Educació

- **Impuls de la nova inspecció educativa.** En un context d'autonomia real dels territoris i dels centres, es fa necessari un canvi en les formes i continguts que defineixen la relació entre els centres i els diferents òrgans de l'Administració educativa. Per això, el Departament d'Educació promourà els canvis estratègics perquè la Inspecció d'Educació pugui respondre adequadament a les noves necessitats que aquest nou context planteja. Així es potenciarà la seva autonomia tècnica per orientar i prioritzar les funcions de suport als centres, d'assessorament i d'avaluació per tal d'afavorir la innovació i la gestió eficient i eficaç dels centres docents, així com la col·laboració en el treball en xarxa territorial.

El Departament d'Educació es proposa avançar en un model propi de la Inspecció d'Educació d'acord amb la singularitat del sistema educatiu de Catalunya per tal de garantir un màxim nivell de competència per assumir aquestes funcions, especialment claus en el desplegament de projectes educatius flexibles, contextualitzats i identificats com a propis per les respectives comunitats educatives. Així mateix, actuarà donant suport a la coordinació de recursos educatius que depenen de l'entorn del centre.

El Pla Director de la Inspecció Educativa 2006-2010 incorporarà els canvis necessaris del nou model de la inspecció educativa.

En el marc de la nova legislació educativa, el Departament d'Educació abordarà el perfil dels nous inspectors d'educació, les condicions d'accés i la seva formació permanent. Així mateix i de manera progressiva, durant el període 2005-2010, el Departament d'Educació ampliarà l'actual plantilla de la Inspecció d'Educació per respondre a les necessitats de presència activa en els centres i en els serveis educatius i el seu entorn educatiu que requereix la tasca de suport.

Els serveis educatius

- **Constitució de serveis educatius integrats.** El Departament d'Educació, d'acord amb els agents socials, revisarà els actuals serveis educatius (EAP, CPR, LIC...) amb la finalitat de constituir uns serveis educatius integrats amb un mateix àmbit territorial d'intervenció i que

asseguri una atenció eficaç d'aquests serveis i la igualtat d'oportunitats en l'accés a aquests a través de tots els centres que presten el servei públic educatiu. Amb aquesta finalitat, es revisaran les funcions d'aquests serveis, la seva estructura i organització, així com el nombre de professionals d'aquests. Aquest procés de millora s'ha de realitzar al llarg del període 2005-2010.

6. L'avaluació del sistema educatiu

- **Avaluació del sistema educatiu.** L'avaluació és imprescindible per a la millora efectiva de l'educació. En aquest sentit, el Departament d'Educació, d'acord amb el que preveu el Pla d'Avaluació, que ha estat sotmès a la consulta de la comunitat educativa, elaborarà la normativa específica per prioritzar els objectius, garantir la implicació dels diferents agents: centres educatius, Inspecció d'Educació i Consell Superior d'Avaluació; i aclarir la coordinació i la gestió de les diferents accions que avaluen.

e

Annex 1. Protocol d'aplicació de la sisena hora en l'educació primària dels centres educatius públics

L'ampliació de l'horari escolar en una hora diària per a l'alumnat en l'educació primària ha de comportar, també, una millora qualitativa de la pràctica educativa en tots els centres públics. Per aquesta raó cal assegurar que aquesta mesura es dugui a terme amb garanties de qualitat, pel que fa a l'organització tant de l'horari escolar com de l'activitat del nou temps educatiu.

Per això les parts signants del pacte, acorden el següent:

- Amb caràcter general, l'aplicació de la sisena hora es durà a terme en dues fases temporals. En el curs 2006-2007 aquesta mesura s'aplicarà a les escoles dels municipis capital de comarca i a les escoles dels municipis amb més de 10.000 habitants. En el curs 2007-2008 s'estendrà a les escoles de la resta dels municipis de Catalunya.
- No obstant això, en el curs 2006-2007 la mesura s'aplicarà de manera flexible i atenent circumstàncies tècniques o necessitats específiques de determinats centres. En aquest sentit, es podrà autoritzar l'ajornament de l'aplicació de la mesura per un curs escolar quan en un determinat centre concorrin raons objectives que ho facin aconsellable. Així mateix, els centres que tenen prevista l'aplicació de la sisena hora en la segona fase, podran avançar la seva aplicació al curs 2006-07. En ambdós casos, serà necessari un informe previ de la Inspecció Educativa. Amb l'informe positiu de la Inspecció Educativa i amb l'acord qualificat del consell escolar del centre, el director/a dels Serveis Territorials del Departament d'Educació podrà autoritzar l'excepció.
- En els centres d'educació especial s'implantarà segons les necessitats de cada centre i amb decisions personalitzades.
- El Departament d'Educació dotarà als centres públics dels recursos humans i tècnics necessaris perquè puguin programar de manera efectiva i generalitzada a tot l'alumnat d'educació primària la sisena hora en condicions de qualitat.
- El Departament d'Educació augmentarà específicament la plantilla dels centres en el primer curs que implantin la sisena hora. En aquest sentit, cada centre disposarà d'un mestre i mig més per cada línia escolar per a la sisena hora.

Atès que el curs 2006-2007 inicia l'aplicació de l'acord de la Mesa sectorial de personal docent no universitari de 15 de novembre de 2005, que preveu la reducció al llarg de dos cur-

sos de l'horari lectiu del professorat d'infantil i primària per millorar la tutoria i l'orientació de l'alumnat i l'atenció a les famílies, el Departament d'Educació afegirà mitja dotació de mestre més per línia als centres d'educació infantil i primària. La qual cosa representa que en el primer curs de posada en marxa de la mesura, cada centre que l'apliqui disposarà de dos professors més per línia escolar.

En el curs 2007-2008 el Departament d'Educació incrementarà la plantilla necessària per atendre la reducció de la segona hora lectiva fruit de l'acord de la Mesa sectorial de personal docent no universitari de 15 de novembre de 2005.

Al final dels dos cursos esmentats, la implantació d'aquestes dues mesures comportarà un increment de 4.600 mestres per a un total de 1.668 centres públics d'infantil i primària.

- El Departament d'Educació, abans del 30 d'abril, garantirà l'assessorament a cada centre perquè l'organització i la distribució horària permeti una estructura flexible del centre i un horari racional del professorat, que garanteixi la coordinació pedagògica i el treball cooperatiu. De la mateixa manera, el Departament d'Educació proposarà exemplificacions de possibles horaris segons la tipologia del centre. En aquest sentit, en cada zona educativa hi haurà un/a inspector/a que coordinarà i assessorarà els caps d'estudi de les escoles assignades al seu càrrec, tant pel que fa a la confecció dels horaris lectius i del professorat, com a les orientacions dels continguts educatius i metodològics de la mesura.
- Amb aquesta finalitat i per facilitar la preparació i la programació del curs 2006-2007, el Departament d'Educació notificarà a tots els centres que han d'aplicar la mesura en la primera fase, la dotació de professorat que obtindran per aquesta mesura. Aquesta notificació s'ha de trametre abans d'acabar el mes de març de 2006.
- El Departament d'Educació oferirà les orientacions curriculars i garantirà la formació adient i suficient al professorat dels centres d'educació primària, perquè aquests puguin realitzar amb qualitat la sisena hora que ha de centrar-se en activitats d'exercitació d'habilitats que afavoreixin l'assoliment de les competències bàsiques.
- El Departament d'Educació i les entitats municipalistes, en el marc de la Comissió Mixta, han de prendre els acords necessaris per atendre les implicacions amb relació a les competències obligatòries dels municipis en l'aplicació de la mesura als centres públics d'infantil i primària.

El conjunt d'aquestes mesures comporta, per al període 2006-2009, una aportació econòmica de 248.310.077,14 €, així com d'una partida de 1.503.143,50 € per a ajuts per a l'alumnat de 3-6 anys que tingui germans en l'educació primària del mateix centre educatiu, en les condicions que es determinin.

Increment de personal docent en l'aplicació de la sisena hora a primària i de la redistribució horària dels mestres de tots els CEIP del Departament d'Educació

A) CENTRES ORDINARIS

GRUPS TOTALS	NOMBRE CENTRES	INCREMENT
9	270	535
10	65	130
11	35	67,5
12	23	48
13	20	50,5
14	38	90
15	22	62
16	24	74
17	31	114
18	261	1.028
19	68	256
20	21	91
21	8	34
22	15	71
23	8	39
24	4	20
25	8	45
26	7	32
27	14	68
28	4	23
30	2	17
TOTALS	948	2.895

B) CAEP

NOMBRE CENTRES	INCREMENT
90	260

C) CENTRES NOUS

NOMBRE CENTRES	INCREMENT
93	55

D) CÍCLIQUES O INCOMPLETES (no ZER)

NOMBRE CENTRES	INCREMENT
58	60

E) RURALS (en ZER o agrupació)

NOMBRE CENTRES	INCREMENT
372	260

F) ZER O AGRUPACIÓ

NOMBRE CENTRES	INCREMENT
107	70

TOTAL CENTRES I INCREMENTS

NOMBRE CENTRES	INCREMENT
1.668	3.600

INCREMENT PRESSUPOST 2007

NOMBRE CENTRES	INCREMENT
-	1.000

TOTAL

4.600 ⁽¹⁾

(1) El total de 4.600 dotacions, corresponents als exercicis pressupostaris 2006 i 2007, es destinaran a la implantació de la sisena hora per als alumnes de primària i a la redistribució horària del professorat dels CEIP prevista en l'Acord sindical de 22.11.2005 durant els cursos escolars 2006-2007 i 2007-2008.

Per al curs 2006-2007, als CEIP que implantin la sisena hora se'ls incrementarà la seva plantilla pels dos conceptes esmentats (sisena hora i redistribució horària de mestres) en funció del nombre de grups de primària segons la taula annexa.

Previsió de l'increment de professorat per al curs 2006-2007 en cada CEIP en funció del nombre de grups de primària en concepte de la sisena hora i la redistribució horària dels mestres

NOMBRE DE GRUPS DE PRIMÀRIA	NOMBRE DOTACIONS DE PROFESSORAT D'INCREMENT CURS 2006-2007
3	1
4	1
5	1,5
6	2
7	2
8	2
9	2,5
10	3
11	3,5
12	4
13	4
14	4,5
15	4,5
16	5
17	5,5
18	6
19	6
20	6,5

CEIP que formen part de ZER/agrupacions rurals

A) Formen part d'una ZER/agrupació rural

Als CEIP amb 3, 4 o 5 grups de primària se'ls afegirà la/les dotació/dotacions previstes a la taula B.

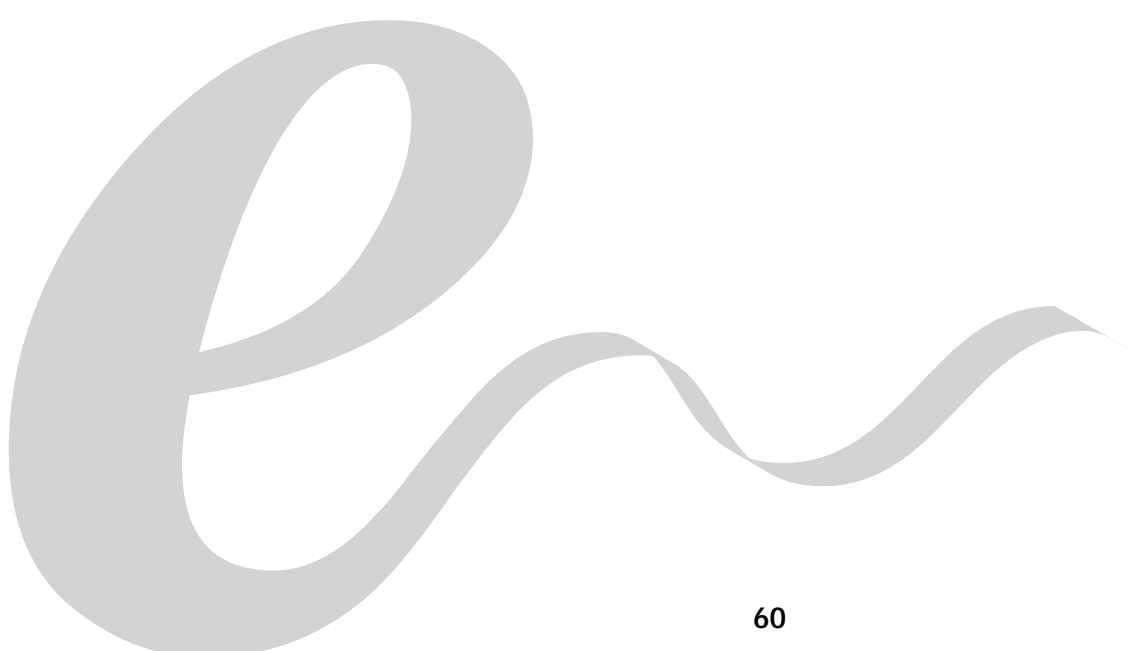
Els CEIP amb 1 o 2 grups de primària mantindran la mateixa plantilla. L'increment s'aplicarà a les dotacions d'itinerants de ZER/agrupació rural d'acord amb el criteri de multiplicar per 5 hores cada grup de primària de les escoles afectades i segons la taula següent:

- Fins a 10 hores 0'5
- De 15 – 20 hores 1
- De 25 – 30 hores 1'5
- De 35 – 40 hores 2
- De 45 – 50 hores 2'5

B) No formen part d'una ZER/agrupació rural

L'increment de plantilla resultant serà el de multiplicar per 5 hores cada grup de primària i aplicar-hi la taula següent:

- Fins a 10 hores 0'5
- De 15 – 25 hores 1

Annex II. Acord annex de concreció per al desenvolupament de l'apartat III del Pacte Nacional per a l'Educació, relatiu al servei públic educatiu

Els objectius expressats en el Pacte Nacional referents a l'establiment d'un marc de prestacions educatives equivalents de tots els centres educatius que conformen el servei públic educatiu de Catalunya quant a horari, jornada i calendari, així com la garantia de gratuïtat a les famílies, requereixen d'un període transitori de 6 cursos durant el qual, i mentre no s'hagin revisat amb caràcter general els mòduls econòmics de despeses de funcionament, els centres concertats podran continuar rebent aportacions de les famílies, sempre d'acord amb la normativa vigent, que en cap cas podran suposar un factor de discriminació a les famílies ni a l'alumnat.

En aquest sentit, per al compliment de l'apartat referent a la revisió dels imports dels mòduls per a despeses de funcionament dels centres concertats, el Departament d'Educació es compromet a impulsar, en el si de la conferència sectorial d'educació de l'Estat, la comissió d'estudi que amb aquesta finalitat s'estableix en la disposició addicional trentena de la LOE. Així mateix, el resultat de l'estudi dels mòduls que s'estableix en aquest Pacte Nacional per l'Educació constituirà el marc de referència per a la revisió i, si s'escau, l'adequació dels esmentats mòduls.

L'objectiu és que, transcorregut el període transitori de 6 cursos, tots els centres que pres-ten el servei públic educatiu garanteixin la gratuïtat a les famílies al llarg de tota l'escolaritat obligatòria i el segon cicle d'educació infantil.

Període transitori

Objectius:

- Evitar les barreres econòmiques directes o indirectes d'accés als centres privats concertats a tot l'alumnat, especialment d'aquell en situació socioeconòmica desafavorida.
- Incrementar el nombre d'alumnes amb necessitats educatives específiques en els centres privats concertats, per tal que en cada centre la proporció sigui anàloga a la dels altres centres de la zona, tot respectant la normativa vigent d'admissió d'alumnat.
- Assegurar els recursos econòmics i/o de personal necessaris als centres per assolir els objectius anteriors.

Per avançar en els objectius anteriors, l'Administració emprendreà dos eixos de mesures:

1. Ajuts de caràcter general
2. Contractes programa

1. Ajuts de caràcter general

Compromisos de l'Administració:

- Dotar d'ajuts econòmics els centres concertats que escolaritzin a partir d'un determinat percentatge d'alumnat en situació socioeconòmica desafavorida en les etapes educatives obligatòries i en el segon cicle d'educació infantil.
- Aquests ajuts s'establiran per grups de 5 alumnes i fracció. La quantitat d'aquesta dotació ha de ser suficient per sufragar el cost de l'hora complementària i les activitats escolars.
- Mantenir i respectar les atribucions i competències dels titulars i la naturalesa dels centres.
- Incrementar el nombre de beques de menjador i fer-les extensives a l'alumnat escolaritzat que ho necessiti en centres finançats amb fons públics.

Compromisos dels centres:

- Incrementar el nombre d'alumnat amb necessitats educatives específiques o en situació socioeconòmica desafavorida.
- No cobrar cap quantitat ni sol·licitar cap aportació a les famílies dels alumnes inclosos en els ajuts esmentats.

2. Contractes programa

Al llarg del període transitori, la incorporació dels centres concertats al compromís de gratuïtat es podrà realitzar progressivament mitjançant contractes programa, que tindran en compte la singularitat, l'alumnat i les necessitats de cada centre. La singularitat de cada contracte programa especificarà, per una part, el nivell de compromís del centre envers les famílies, l'escolarització de l'alumnat i els objectius educatius d'acord amb el seu projecte educatiu i el seu caràcter propi i, per l'altra, el compromís de l'Administració envers els recursos necessaris per fer-ho efectiu.

Per acollir-se als esmentats contractes programa s'establirà com a preferència aquells centres que escolaritzen un major nombre d'alumnat amb necessitats educatives específiques,

els que estan situats en zones o entorns socioeconòmicament desfavorits, els que formen part d'un pla d'entorn promogut pel Departament d'Educació i el corresponent municipi, o aquells centres que adquireixin un compromís específic de contribució als reptes socials i educatius del país.

Concepte

Entenem per contracte programa la formalització d'un acord entre el centre educatiu i el Departament d'Educació, mitjançant el qual s'estableixen determinats objectius educatius, es concreten els compromisos recíprocs, el sistema de seguiment i d'avaluació del seu compliment. El contracte programa és, doncs, un instrument que permet singularitzar la dotació de recursos als centres educatius d'acord amb les necessitats de l'alumnat, de l'entorn i del projecte educatiu de cada centre, de tal manera que possibiliti la prestació del servei públic educatiu en condicions d'equitat i d'igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat, tant en l'accés com al llarg de l'escolaritat.

Compromisos de l'Administració

A) Aportar al centre les quantitats necessàries per ocupar-se de la gratuïtat de les activitats complementàries de tot l'alumnat, així com incrementar un 30% el mòdul de despeses de funcionament corresponent al concert en concepte de major despesa per a aquestes activitats.

B) Aportar i/o consolidar aquells recursos que tinguin relació amb el tipus de població escolar que atenen els centres (aules d'acollida, suport a l'educació especial...).

C) Aportar els recursos que es puguin derivar del projecte específic presentat pel centre amb relació als objectius perseguits en els apartats anteriors.

Compromisos dels centres signataris dels contracte programa

- No cobrar cap quantitat ni sol·licitar cap aportació a les famílies pels conceptes previstos en el contracte programa.

- Incrementar el nombre d'alumnes amb necessitats educatives específiques en els centres privats concertats, per tal que en cada centre la proporció sigui anàloga a la dels altres centres de la zona, tot respectant la normativa vigent d'admissió d'alumnat.

- Justificar la realització de les activitats complementàries i dels serveis escolars.

e

Annex III. Concreció dels compromisos subscrits en l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana amb relació al Pacte Nacional per a l'Educació

Suport a l'alumnat amb greus mancances educatives (2006-2009)

- **Pla per la Llengua, la Interculturalitat i la Cohesió social:**

Creació de 275 aules d'acollida, amb un import de 7.501.714,75 €

- **Plans educatius d'entorn**, amb un import 36.005.908,21 €

- **Serveis educatius:**

Dotació de 150 psicopedagogs als EAP, 5.061.541,50 €

Dotació de 24 assistents socials, 613.225,92 €

Dotació de 60 integradors socials, 1.153.171,20 €

Dotació de 60 logopedes, 1.701.483 €

- **Unitats de suport a l'educació especial:**

Incorporació de 300 dotacions, 8.423.051,60 €

Increment de 190 educadors, 3.551.708,80 €

- **Unitats d'escolarització compartida (UEC):**

Oferta de 1.400 places per al curs 2005-2006 per un import de 6.700.000 € i previsió d'increment per al curs 2006-2007 de 7.500.000 €

Programa d'innovació de llengües estrangeres

2005-2006	100 centres, 2.967.518,85 €
2006-2007	300 centres, 8.047.961,00 €
2007-2008	400 centres, 11.932.953,00 €
	Import total: 22.948.432,85 €

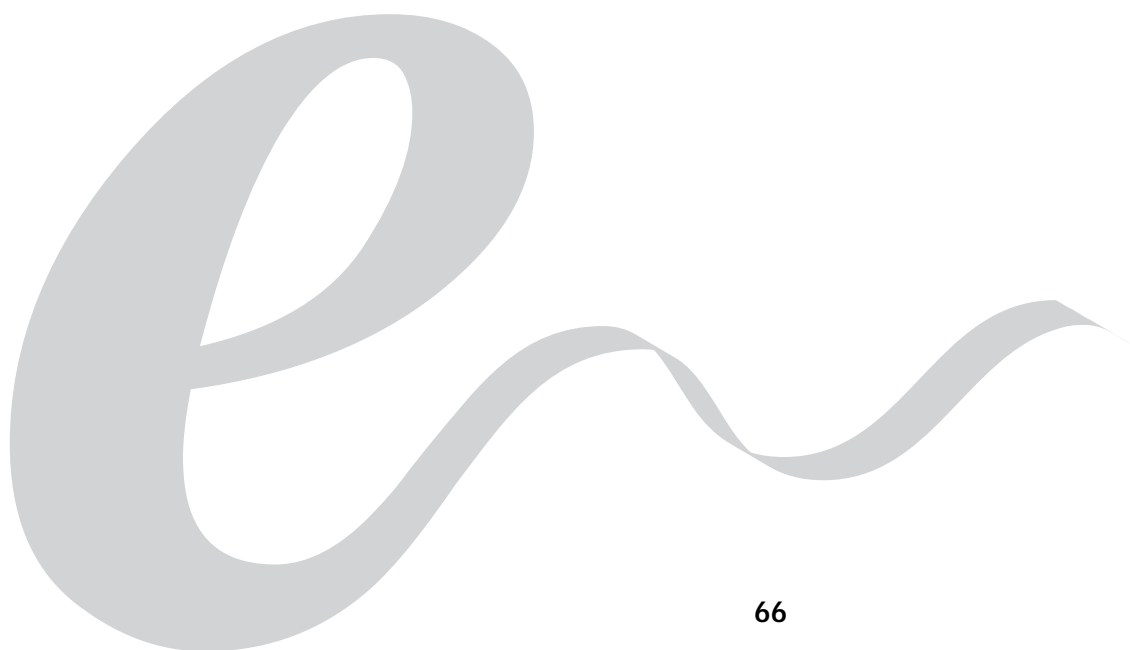
Increment de l'oferta de 4.200 places a les EOI per al curs 2005-2006

Impuls de les tecnologies de la informació i la comunicació

Durant els anys 2006 i 2007 l'import de les inversions pressupostades és de 120.230.000 €.

Foment de l'obertura dels centres educatius públics per a activitats complementàries a través de les AMPA i dels ajuntaments

Import total: 38.428.037,41 €

Annex IV. Memòria econòmica

Famílies i educació

La participació de les famílies a l'escola

- **Ajudes per al funcionament de les AMPA i programes de formació**

Les AMPA són una important via de participació de les famílies i sovint el seu compromís les ha portat a assumir la gestió de determinats serveis i activitats complementàries i extraescolars. En el marc de la llei catalana d'educació el Govern impulsarà el reconeixement del paper de les AMPA com a associacions d'utilitat pública i promourà mesures fiscals i de suport a la seva tasca. Així mateix, el Govern impulsarà aquelles mesures que facilitin a les federacions i confederacions d'AMPA atendre adequadament els compromisos derivats de la seva representació institucional.

La participació i la coresponsabilitat en educació requereixen, entre altres, d'instruments de formació i d'espais de debat conjunt de la comunitat educativa dels centres i del seu entorn. Amb la finalitat de potenciar i afavorir una participació real, efectiva i de qualitat de les famílies en l'educació dels seus fills i filles i en la vida dels centres educatius, el Departament d'Educació continuarà donant el seu suport i assessorament a les activitats formatives organitzades per les diverses federacions d'AMPA.

Import destinat: 2.181.541,80 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
155.000,00	508.835,00	679.003,60	838.703,20	2.181.541,80

Promoció a la participació i el compromís dels estudiants

- **Promoció a la participació dels estudiants a la vida dels centres. Ajuts al funcionament d'associacions d'estudiants i projectes participatius**

El Govern i els agents socials consideren que la participació de l'alumnat en la vida dels centres és un factor de millora qualitativa del sistema educatiu. Amb aquesta finalitat i especialment en l'educació secundària, es reconeixerà la figura del delegat o delegada de classe i del conseller o consellera escolar, així com altres fórmules que afavoreixin una major participació i compromís dels estudiants.

El Departament d'Educació promourà, d'acord amb les entitats i organitzacions signants, mesures per impulsar les associacions estudiantils i simplificar els tràmits de constitució i gestió quotidiana. Així mateix, l'Administració educativa designarà un responsable de les relacions amb les organitzacions d'estudiants a fi d'establir canals estables d'interlocució.

Import destinat: 123.032,77 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
29.450,00	31.128,65	31.224,33	31.229,79	123.032,77

Suport a activitats extraescolars i serveis a les famílies

- **Col·laboració en la conciliació de la vida laboral i la familiar**

Ajuts per a acolliments matinals

En concepte d'ajuts per als acolliments matinals, s'incrementarà el nombre de centres beneficiaris (passant dels 502 actuals als 750 per al curs 2009-2010) i la quantitat aportada.

Import destinat: 5.683.627,60 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
1.100.000,00	1.327.700,00	1.530.678,90	1.725.248,70	5.683.627,60

Obertura dels centres el primer dia de setembre i a finals de juny. Ajuts per a activitats extraescolars

El Departament d'Educació promourà que els centres puguin romandre oberts a primers de setembre, a finals de juny i, si cal, durant el mes de juliol perquè es puguin dur a terme activitats socioeducatives de qualitat a càrrec de professionals degudament qualificats per a aquestes activitats. Així mateix, impulsarà aquestes activitats a través de convenis amb els ajuntaments.

Import destinat: 16.372.204,91 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
2.660.000,00	3.946.620,00	4.589.957,34	5.175.627,57	16.372.204,91

• **Programa cooperatiu de llibres de text**

L'adquisició de llibres de text suposa per a les famílies amb fills i filles escolaritzats en les etapes obligatòries una despesa important. Es requereix des dels poders públics impulsar mesures concretes d'equitat educativa que garanteixin la igualtat d'oportunitats en el marc d'un sistema educatiu de qualitat. Aquestes mesures han de ser compatibles amb aportacions de les famílies i han d'assegurar la gratuïtat efectiva per a aquelles que disposen de menys recursos econòmics. Amb la implantació generalitzada del Programa cooperatiu de llibres de text es pretén facilitar, mitjançant el sistema de préstec, llibres de text i material didàctic de diferents àrees, matèries i assignatures per als diferents nivells educatius.

Import destinat: 40.671.375,77 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
4.000.000,00	11.228.000,00	12.339.996,00	13.103.379,77	40.671.375,77

• **Beques de menjador**

Increment d'un 50% respecte al 2005 i creixement sostingut fins al 2009.

Import destinat: 100.391.892,85 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
21.800.000,00	24.300.600,00	26.143.134,20	28.148.158,65	100.391.892,85

El servei públic educatiu

Desplegament del servei públic educatiu

- **Aplicació de la sisena hora en l'educació primària dels centres públics**

En l'educació primària, la prestació del servei públic educatiu es referirà a les 30 hores setmanals en tots els centres que el prestin, de les quals 25 hores s'utilitzaran per al desenvolupament del currículum i les altres 5 per l'exercitació d'habilitats que afavoreixin l'assoliment de les competències bàsiques.

El Departament d'Educació dotarà els centres d'educació infantil i primària públics perquè puguin programar a tot l'alumnat d'educació primària la sisena hora per a activitats de reforç i aprofundiment, començant el curs 2006-2007, de manera generalitzada i flexible.

Increment de la plantilla

El Departament d'Educació augmentarà específicament la plantilla dels centres de manera que permeti l'organització d'aquesta hora en condicions de qualitat i sense incrementar la dedicació lectiva del professorat.

Import destinat: 248.310.077,14 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
20.889.600,00	66.366.307,20	76.478.779,51	84.575.390,43	248.310.077,14

Ajuts per a alumnes d'educació infantil que tenen germans a primària

Import destinat: 1.503.143,54 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
138.000,00	387.866,00	459.108,36	518.169,18	1.503.143,54

• **Contracte programa i ajuts a centres concertats que escolaritzin alumnat amb necessitats educatives específiques**

El Departament d'Educació, els titulars dels centres privats que presten el servei públic educatiu i els agents socials assoliran els acords necessaris per implantar progressivament, a partir del curs 2006-2007 i en un termini no superior a sis cursos, la gratuïtat en aquests centres en condicions equivalents als centres de titularitat pública.

Durant aquest període transitori de sis anys, el Departament d'Educació formalitzarà amb els titulars dels centres privats concertats un contracte programa mitjançant el qual es concretaran els compromisos recíprocs, el sistema de seguiment, d'avaluació del seu compliment i de rendició de comptes. Així mateix, durant el període esmentat el Departament d'Educació establirà un sistema d'ajuts als centres concertats per atendre adequadament l'alumnat amb necessitats educatives específiques.

Import destinat: 91.422.162,72 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
3.526.907,00	10.621.137,00	29.151.549,40	48.122.569,32	91.422.162,72

El concert educatiu

• **Estudi econòmic dels mòduls del concert**

L'Administració encarregarà un estudi econòmic per determinar els costos estàndards del sosteniment dels centres educatius finançats amb fons públics. Les conclusions d'aquest estudi hauran de servir de marc de referència per a l'establiment dels mòduls dels concerts educatius.

Import destinat: 45.000,00 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
45.000,00	-	-	-	45.000,00

- **Actualització per compensació del diferencial de l'IPC**

El concert s'adequarà a la diversa realitat dels centres i s'actualitzarà anualment d'acord amb l'increment de l'IPC. En qualsevol cas, l'import dels mòduls garantirà la plena gratuïtat per a les famílies dels ensenyaments bàsics objecte de concert, en els termes que s'estableixen en aquest Pacte.

Import destinat: 2.500.000,00 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
2.500.000,00	Segons IPC	Segons IPC	Segons IPC	2.500.000,00

Coresponsabilitat dels ajuntaments amb l'educació

Àmbits competencials de cogestió i participació

- **Impuls i ampliació de les oficines municipals d'escolarització (OME) i taules de planificació**

El Departament d'Educació impulsarà, d'acord amb els ajuntaments respectius, les oficines municipals d'escolarització i regularà les seves funcions com a òrgan de cogestió educativa en el marc de la Comissió Mixta. El Departament d'Educació i els ajuntaments també impulsaran i consolidaran les taules de planificació com a instruments per a l'exercici d'aquesta funció concurrent.

Import destinat: 4.177.683,19 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
1.000.000,00	1.057.000,00	1.060.249,00	1.060.434,19	4.177.683,19

- **Foment de programes de transició escola-treball**

El Departament d'Educació i els ajuntaments concorren a facilitar la relació dels centres que imparteixen formació professional amb el teixit empresarial de l'àmbit geogràfic corresponent.

També es coordinen per a l'elaboració dels programes de transició escola-treball, el desplegament dels quals correspon als ajuntaments.

Import destinat: 15.046.690,83 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
3.190.000,00	3.826.830,00	3.961.079,31	4.068.781,52	15.046.690,83

• **Competències de coresponsabilitat davant les noves necessitats educatives**

Impuls dels plans educatius d'entorn

Impuls d'aquests projectes educatius d'àmbit municipal o altres mecanismes equivalents que, a banda de les finalitats específiques que puguin tenir en cada cas, contribueixin a fer efectiva la igualtat d'oportunitats dels alumnes en l'accés a les activitats educatives que s'organitzen més enllà de l'horari lectiu.

Import destinat: 36.005.908,21 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
4.700.000,00	7.767.900,00	10.442.770,30	13.095.237,91	36.005.908,21

Convenis per a l'obertura dels centres a l'inici de setembre i a finals de juny

Import destinat: 11.367.255,19 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
2.200.000,00	2.655.400,00	3.061.357,80	3.450.497,39	11.367.255,19

Convenis per a activitats extraescolars

Establiment d'una oferta d'activitats extraescolars amb finalitats educatives i de cohesió social en el territori. Aquesta oferta podrà estar oberta a la població infantil i juvenil de l'entorn dels centres d'un àmbit territorial concret i podrà comptar amb la participació d'altres associacions culturals i educatives sense finalitat de lucre.

Import destinat: 5.004.949,71€

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
460.000,00	1.291.220,00	1.528.599,54	1.725.130,17	5.004.949,71

Professorat i altres professionals de l'educació

Mesures adreçades al professorat del servei públic educatiu i a altres professionals de l'educació

- **Pla Marc de Formació Permanent 2005-2010**

El Govern i els agents socials, en el marc del Pla Marc de Formació Permanent 2005-2010, concretaran els canvis que cal introduir en la formació permanent donant prioritat a la formació en el centre. El Govern i els representants de titulars dels centres concertats establiran acords de col·laboració per promoure la formació permanent del professorat i la resta de personal d'aquests centres.

Import destinat: 37.554.699,86 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
7.826.574,00	9.018.624,62	9.894.248,46	10.815.252,78	37.554.699,86

- **Salut laboral**

El Govern i els agents socials consideren necessari l'establiment de polítiques sobre salut laboral i riscos laborals dels professionals de l'educació i que aquestes comptin amb els re-

cursos necessaris. Aquestes polítiques han d'impulsar mesures preventives i l'elaboració i la implantació del Pla de Prevenció, d'acord amb el que estableix la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals.

Import destinat: 51.353.661,36 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
11.094.682,00	12.438.038,97	13.363.978,71	14.456.961,68	51.353.661,36

Professorat dels centres docents concertats

- **Continuació del procés d'homologació de les condicions laborals i d'analogia retributiva**

En el marc de la posada en marxa del servei públic educatiu i amb relació al professorat que en règim de contractació laboral presta els seus serveis en centres concertats, el Govern i els agents socials consideren necessari continuar el procés d'homologació de les condicions laborals i d'analogia retributiva amb el personal docent públic, tot respectant el seu règim contractual i el manteniment del pagament delegat.

Import destinat: 65.803.427,23 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
3.261.600,00	10.218.311,20	21.171.443,74	31.152.072,29	65.803.427,23

Promoció laboral del personal docent públic

- **Impuls de la tutoria i orientació de l'alumnat i atenció a les famílies**

Aquesta mesura permetrà reduir l'horari lectiu i dedicar dues hores setmanals a millorar l'atenció a les famílies i l'acció tutorial.

Import destinat: 150.405.100,00 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
9.191.400,00	35.930.100,00	52.641.800,00	52.641.800,00	150.405.100,00

- Impuls de la recerca i la innovació educatives

Import destinat: 21.938.129,03 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
3.567.212,45	5.374.726,11	6.466.966,39	6.529.224,08	21.938.129,03

- Tutorització del professorat de nova incorporació al sistema

Mentre no es modifiqui l'actual model de formació inicial del professorat, el professorat novell disposarà del seguiment d'un tutor experimentat. Finalitzat aquest període, s'avaluarà la pràctica docent realitzada per aquest professorat.

Import destinat: 1.719.386,32 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
151.600,00	508.641,20	528.992,55	530.152,58	1.719.386,32

- Reconeixement de l'assumpció de majors responsabilitats (direcció, coordinació i altres)

Import destinat: 76.796.200,00 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
10.544.600,00	18.008.800,00	24.121.400,00	24.121.400,00	76.796.200,00

Altres professionals de l'educació

El Govern i els agents socials reconeixen que la millora de l'atenció educativa i la prevenció del fracàs escolar requereix, entre d'altres mesures, la col·laboració d'altres professionals de l'educació. El Govern, en el marc de la futura llei catalana d'educació, regularà la seva participació en els processos educatius, així com els requisits de titulació.

- **Tècnics superiors d'educació infantil**

Import destinat: 49.004.366,89 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
2.414.908,97	14.627.103,64	16.530.653,22	15.431.701,06	49.004.366,89

- **Vetlladors i educadors**

Import destinat: 11.204.594,75 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
523.230,28	2.789.481,68	3.835.629,23	4.056.253,57	11.204.594,75

- **Tècnics superiors en integració social**

Import destinat: 1.676.297,97 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
160.993,93	492.158,44	511.034,82	512.110,77	1.676.297,97

Autonomia de centre

Desplegament de l'autonomia en els centres públics

- **Millora de les dotacions per a funcionament ordinari**

El Departament d'Educació dotarà els centres públics amb recursos suficients per millorar la qualitat del servei que presten. En anys successius i fins a l'any 2010 s'incrementarà progressivament la partida destinada a despeses de funcionament d'acord amb l'increment de l'IPC més una quantitat complementària que permeti una important millora dels recursos econòmics que disposen els centres per al seu funcionament ordinari.

Import destinat: 18.000.000,00 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
-	6.000.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00	18.000.000,00

- **Desplegament de l'autonomia de centres**

El Departament d'Educació facilitarà l'elaboració d'estratègies per al desenvolupament de l'autonomia, difondrà les bones pràctiques existents en aquest camp i afavorirà la reflexió interna dels centres amb relació al seu funcionament i l'impuls dels projectes de centre per garantir a la secundària poder articular diversificacions curriculars que permetin fer desdoblaments, aules obertes i fórmules d'escolarització externa, entre altres mesures de millora a implantar. Així mateix, facilitarà assessorament i formació als centres.

Import destinat: 80.120.419,00 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
3.327.499,00	9.164.940,00	18.329.880,00	49.298.100,00	80.120.419,00

• **Programes d'innovació educativa**

Amb l'objectiu de millorar el rendiment de l'alumnat, el Departament d'Educació promourà les iniciatives d'innovació i recerca educatives engegades des dels centres docents públics. Així mateix, oferirà als centres que ho desitgin programes d'innovació educativa amb indicació de continguts i recursos específics. Aquests programes són estratègies de millora que els centres poden escollir en el marc de la seva autonomia.

Import destinat: 6.313.141,14 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
550.000,00	1.971.250,00	1.995.261,25	1.796.629,89	6.313.141,14

Serveis de suport a l'autonomia de centre

• **La Inspecció d'Educació**

El Departament d'Educació es proposa avançar en un model propi de la Inspecció d'Educació d'acord amb la singularitat del sistema educatiu de Catalunya, per tal de garantir un màxim nivell de competència per assumir aquestes funcions, especialment claus en el desplegament de projectes educatius flexibles, contextualitzats i identificats com a propis per les respectives comunitats educatives.

Així mateix, actuarà donant suport a la coordinació de recursos educatius que depenen de l'entorn del centre. Així mateix i de manera progressiva durant el període 2005-2010, el Departament d'Educació ampliarà l'actual plantilla de la Inspecció d'Educació per respondre a les necessitats de presència activa en els centres i en els serveis educatius i l'entorn educatiu que requereix la tasca de suport.

Import destinat: 6.722.275,58 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
852.842,20	1.541.085,86	2.077.807,03	2.250.540,50	6.722.275,58

• **Els serveis educatius**

Constitució de serveis educatius integrats

El Departament d'Educació, d'acord amb els agents socials, revisarà els actuals serveis educatius (EAP, CPR, LIC...) amb la finalitat de constituir uns serveis educatius integrats en un mateix àmbit territorial d'intervenció i que assegurí una atenció eficaç d'aquests serveis i la igualtat d'oportunitats en l'accés a aquests a través de tots els centres que presten el servei públic educatiu.

Import destinat: 598.092,08 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
321.987,86	276.104,22	-	-	598.092,08

Millores de les plantilles de professionals dels serveis educatius

Es revisaran les funcions d'aquests serveis, la seva estructura i organització, així com el nombre de professionals d'aquests serveis. Aquest procés de millora es realitzarà al llarg del període 2005-2010.

Import destinat: 37.443.684,98 €

Detall:

2006	2007	2008	2009	Total
1.723.280,44	7.145.856,80	12.464.181,63	16.110.366,11	37.443.684,98

Resum de la memòria econòmica

Àmbit: Famílies i educació

Actuació	Act. específica	2006	2007	2008	2009	2006-09
Promoció a la participació i el compromís de les famílies	Ajudes per al funcionament de les AMPA i programes de formació.	155.000,00	508.835,00	679.003,60	838.703,20	2.181.541,80
Promoció a la participació i el compromís dels estudiants	Ajuts al funcionament d'associacions d'estudiants i projectes participatius	29.450,00	31.128,65	31.224,33	31.229,79	123.032,77
Suport a activitats extraescolars i serveis a les famílies	Ajuts per a acolliments matinals	1.100.000,00	1.327.700,00	1.530.678,90	1.725.248,70	5.683.627,60
	Ajuts per a activitats extraescolars	2.660.000,00	3.946.620,00	4.589.957,34	5.175.627,57	16.372.204,91
	Programa cooperatiu de llibres de text	4.000.000,00	11.228.000,00	12.339.996,00	13.103.379,77	40.671.375,77
	Beques de menjador	21.800.000,00	24.300.600,00	26.143.134,20	28.148.158,65	100.391.892,85

Àmbit: Servei públic educatiu

Actuació	Act. específica	2006	2007	2008	2009	2006-09
Igualar les condicions horàries dels centres finançats amb fons públics	Aplicació de 5 hores setmanals complementàries a l'educació primària en centres públics	20.889.600,00	66.366.307,20	76.478.779,51	84.575.390,43	248.310.077,14
		138.000,00	387.866,00	459.108,36	518.169,18	1.503.143,54
Mòdul del concert educatiu	Realització d'un estudi econòmic per determinar els costos estàndard del sosteniment dels centres finançats amb fons públics	45.000,00	-	-	-	45.000,00
	Actualització per compensació diferencial IPC 2003, 04, 05	2.500.000,00	-	-	-	2.500.000,00
Contracte programa i Ajuts a centres concertats que escolaritzen alumnat amb necessitats educatives específiques		3.526.907,00	10.621.137,00	29.151.549,40	48.122.569,32	91.422.162,72

Àmbit: Coresponsabilitat dels ajuntaments amb l'educació

Actuació	Act. específica	2006	2007	2008	2009	2006-09
Escolarització de l'alumnat dels ensenyaments obligatoris	Impuls i ampliació de les Oficines Municipals d'Escolarització	1.000.000,00	1.057.000,00	1.060.249,00	1.060.434,19	4.177.683,19
Programes de transició al treball	Convenis amb els ajuntaments per a l'impuls d'aquests programes	3.190.000,00	3.826.830,00	3.961.079,31	4.068.781,52	15.046.690,83
Coresponsabilitat davant les noves necessitats educatives	Impuls de Plans educatius d'entorn	4.700.000,00	7.767.900,00	10.442.770,30	13.095.237,91	36.005.908,21
	Convenis per a l'obertura dels centres a l'inici de setembre i final de juny	2.200.000,00	2.655.400,00	3.061.357,80	3.450.497,39	11.367.255,19
	Convenis per a activitats extraescolars	460.000,00	1.291.220,00	1.528.599,54	1.725.130,17	5.004.949,71

Àmbit: Professorat

Actuació	Act. específica	2006	2007	2008	2009	2006-09
Pla de Formació Permanent del professorat		7.826.574,00	9.018.624,62	9.894.248,46	10.815.252,78	37.554.699,86
Promoció de la salut laboral		11.094.682,00	12.438.038,97	13.363.978,71	14.456.961,68	51.353.661,36
Homologació laboral del professorat dels centres privats concertats	Complement estadis	3.261.600,00	10.218.311,20	21.171.443,74	31.152.072,29	65.803.427,23
Promoció laboral del personal docent públic	Impuls de la tutoria i orientació de l'alumnat i atenció a les famílies	9.191.400,00	35.930.100,00	52.641.800,00	52.641.800,00	150.405.100,00
	Impuls de la recerca i innovació educatives	3.567.212,45	5.374.726,11	6.466.966,39	6.529.224,08	21.938.129,03
	Participació en la tutorització del professorat novell	151.600,00	508.641,20	528.992,55	530.152,58	1.719.386,32
	Reconeixement de l'assumpció de majors responsabilitats (direcció, coordinació i altres)	10.544.600,00	18.008.800,00	24.121.400,00	24.121.400,00	76.796.200,00
Incorporació d'altres professionals de l'educació	Tècnics superiors d'Educació infantil	2.414.908,97	14.627.103,64	16.530.653,22	15.431.701,06	49.004.366,89
	Vetlladors i educadors	523.230,28	2.789.481,68	3.835.629,23	4.056.253,57	11.204.594,75
	Tècnics superiors en Integració social	160.993,93	492.158,44	511.034,82	512.110,77	1.676.297,97

Àmbit: Autonomia de centres

Actuació	Act. específica	2006	2007	2008	2009	2006-09
Millora dels recursos econòmics dels centres públics	Millora de la dotació per a despeses de funcionament dels centres públics	-	6.000.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00	18.000.000,00
Desplegament de l'autonomia de centre	Impuls dels projectes de centre per garantir a la Secundària poder articular diversificacions curriculars, aules obertes i fórmules d'escolarització externa.	3.327.499,00	9.164.940,00	18.329.880,00	49.298.100,00	80.120.419,00
Impuls de la innovació educativa	Programes d'innovació	550.000,00	1.971.250,00	1.995.261,25	1.796.629,89	6.313.141,14
Inspecció d'Educació	Millora del contingent actual	852.842,20	1.541.085,86	2.077.807,03	2.250.540,50	6.722.275,58
Serveis Educatius	Implantació dels serveis educatius integrats	321.987,86	276.104,22	-	-	598.092,08
	Milliores de les plantilles de professionals dels serveis educatius	1.723.280,44	7.145.856,80	12.464.181,63	16.110.366,11	37.443.684,98

IMPORT TOTAL

2006	2007	2008	2009	2006-09
123.906.368,13	270.821.766,58	361.390.764,61	441.341.123,12	1.197.460.022,43

Sumari

Introducció	5
I. Aspectes generals	11
II. Famílies i educació	13
1. Els principis	14
2. La dimensió individual de la participació de les famílies a l'escola	14
3. La dimensió col·lectiva de la participació de les famílies a l'escola: les associacions de mares i pares d'alumnes	15
4. La participació des de la dimensió del consell escolar de centre	16
5. La participació de l'alumnat	17
6. L'escola i les necessitats horàries i de serveis de les famílies	17
7. Horari, jornada i calendari escolar	19
III. El servei públic educatiu	21
1. Definició	22
2. Desplegament del servei públic educatiu	23
3. El concert educatiu	25
4. La planificació	26
IV. Coresponsabilitat dels ajuntaments amb l'educació	29
1. El concepte	30
2. Àmbits competencials de cogestió i participació	30
3. Requeriments per al desenvolupament de la coresponsabilitat competencial	35
4. Els consells escolars de centre, municipals i territorials	35
5. L'ús de les instal·lacions dels centres educatius	35
V. Professorat i altres professionals de l'educació	37
1. Formació inicial	38
2. La professió docent	38
3. Mesures generals adreçades al professorat del servei públic educatiu i altres professionals de l'educació	39
4. Professorat dels centres docents concertats	40

5. La funció pública docent de Catalunya _____	40
6. Altres professionals de l'educació _____	43
7. El compromís davant els nous requeriments educatius _____	43
VI. Autonomia de centre _____	47
1. Definició _____	48
2. Desplegament de l'autonomia en els centres públics _____	48
3. Seguiment i avaluació _____	51
4. Reformes administratives _____	51
5. Serveis de suport a l'autonomia de centre _____	52
6. L'avaluació del sistema educatiu _____	53
Annex I. Protocol d'aplicació de la sisena hora en l'educació primària dels centres educatius públics _____	55
Annex II. Acord de concreció per al desenvolupament de l'apartat III del Pacte Nacional per a l'Educació, relatiu al servei públic educatiu _____	61
Annex III. Concreció dels compromisos subscrits en l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana en relació amb el Pacte Nacional per a l'Educació _____	65
Annex IV. Memòria econòmica _____	67